

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

27.10.2020 г.

Асоциация на индустриалния капитал в България в медиите

Евроком ТВ

✓ Васил Велев: Затварянето на нощните заведения трябва да бъде компенсирано

Председателят на АИКБ е на мнение, че втората вълна на COVID-19 влияе върху безработицата

"Безработицата се отразява на няколко фактора. Кризата, която беше започнала преди коронавируса да се появи, но той ускори процесите, доведе до ръст на безработицата, който за месец април беше неовладян. Тогава България отбеляза най-висок ръст на безработицата в целия ЕС като загуба на цели постоянни работни места."

Това заяви в ефира на "Делници" Васил Велев - председател на Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ).

"Впоследствие мярката за подкрепа на заетостта, известна като 60/40, беше коригирана и стана по-подходяща и по-резултатна и нивото на безработица беше задържано. В момента имаме загубени над 110 хиляди работни места спрямо февруари.", допълни той.

Председателят на АИКБ е на мнение, че на тези процеси в момента влияе сезонната заетост, както и втората вълна на корона кризата.

"Затварянето на нощните заведения трябва да бъде компенсирано с компенсиране на тези предприятия и на хората, които работят там. Защото ако това не бъде направено, има голям риск това да увеличи допълнително безработицата и да доведе до фалити на предприятия, които не казваме, че са ненужни, забранени и излишни. Освен физическо, има и психическо здраве. Хората трябва да имат възможност да се разтоварват от напрежението.", завърши Васил Велев.

За повече информация вижте [видеото](#).

АИКБ

✓ Д-Р МИЛЕНА АНГЕЛОВА, ГЛАВЕН СЕКРЕТАР НА АИКБ: САМО ЗРЕЛИ И БАЛАНСИРАНИ ИНДУСТРИАЛНИ ОТНОШЕНИЯ И ЕФЕКТИВЕН СОЦИАЛЕН ДИАЛОГ МОГАТ ДА ОСИГУРЯТ УСТОЙЧИВИ КОНКУРЕНТНИ ПРЕДИМСТВА И ДОСТЪП ДО СОЦИАЛНИ ПРАВА НА ВСИЧКИ ГРАЖДАНИ

„Национално представителните организации на българските работодатели твърдо вярват, че само зрели и балансирани индустриални отношения и ефективен социален диалог могат да осигурят устойчиви конкурентни предимства и равен и ефективен достъп до социални права на всички граждани. По тази причина, ние сме активно ангажирани с реалното изпълнение на всички елементи на Европейския стълб на социалните права, заедно с нашите партньори – синдикатите. Това е много важен ангажимент, който може да бъде изпълнен, само ако всички социални партньори в България имат доказан демократичен мандат и ако социалният диалог е запазено автентичен и чист от всякакви политически влияния“.

Това заяви в свое изказване главният секретар на Асоциация на индустриалния капитал в България и заместник-председател на Европейския център на предприятията, оказващи услуги от общ интерес СЕЕР д-р Милена Ангелова по време на дискусия за бъдещия План за действие за прилагане на Европейския стълб на социалните права. В обсъждането, което е организирано от Европейската Комисия, в рамките на серия консултации на Никола Шмит, европейския комисар с ресор „Работни места и социални права“, участие взеха и министърът на труда и социалната политика Деница Сачева, председателят на КНСБ Пламен Димитров, както и представители на граждански организации.

„Българските работодатели подкрепят последователен и балансиран подход, насочен към справяне с отрицателните ефекти от разпространението на Ковид-19 и към възстановяване на устойчивостта и икономическия растеж. За справяне с кризата е от изключително значение да се гарантира, че компаниите не са непропорционално натоварвани с допълнителни административни изисквания и разходи, особено по време, когато е необходимо да съсредоточат своите ресурси във възстановяването и осигуряването на устойчивост. Приветстваме иницираната широка дискусия от ЕК с всички държави членки, региони и национални социални партньори, тъй като за работодателските организации Стълбът трябва да се основава в по-малка степен на европейско законодателство. По-скоро той трябва да насърчава националната отговорност към прилагането на принципите, залегнали в него посредством Европейския семестьър“, каза още д-р Ангелова по време на дискусията.

Планът за действие по изпълнението на Стълба следва да бъде управляван, изпълняван и наблюдаван в рамката на Европейския семестьър и националните програми за реформи, тъй като те са доказано ефективен и действен инструмент.

По думите ѝ организациите на работодателите виждат необходимост от повече гаранции на европейско равнище за улеснен достъп до европейския пазар на труда на квалифицирани граждани от трети страни и подкрепа за предотвратяването на изтичането на мозъци – специално от страните от Централна и Източна Европа. Според нея ще е по-добре, ако държавите членки имат повече свобода при наблюдаване и подобряване техните съответни рамки за определяне на минимални заплати посредством специфичните национални препоръки. Това ще даде

възможност да бъдат предприети много важни стъпки на национално равнище като финализиране на договарянето на механизъм за обективно определяне на минимална работна заплата, отмяна на класовете и планираното като временно задължение, вменено на работодателите да плащат първите 3 дни болнични.

Според д-р Милена Ангелова новата инициатива за прозрачност на заплащането не трябва да застрашава правото на бизнеса да бъде иновативен при привличането и задържането на все по-оскъдните човешки ресурси, като настоява за разкриването на елементи от стратегиите за човешките ресурси и иновативни мотивационни инструменти. От преразглеждане пък има нужда Директивата за командироване на работниците, която е показала множество недостатъци, както и целия Пакет мобилност.

По време на онлайн дискусиата д-р Ангелова засегна и въпроса за намаляването на въглеродните емисии в българската икономика. По думите ѝ страната ни ще има сериозни трудности при осъществяването на всяка цел над обявените първоначално 40% (които в момента се движат към 55 %) за намаляване на въглеродните емисии, тъй като нашата икономика е силно енергийно интензивна и твърде зависима от енергия от изкопаеми горива. Тя допълни, че предвид платената вече от България цена за присъединяване към ЕС – затварянето на ядрени енергийни мощности, държавата ни ще се нуждае от повече подкрепа, ако целта бъде повишена, включително административна подкрепа от страна на ЕК за прекратяването на непазарни енергийни договори.

Цялата позиция на българските работодатели, представена от г-жа Ангелова, може да намерите в приложение [ТУК](#).

[БНР](#)

✓ НСТС обсъжда проекта на Бюджет за 2021

Националният съвет за тристранно сътрудничество ще проведе заседание онлайн, на което социалните партньори ще обсъдят проекта на държавен бюджет за 2021 година, както и проектобюджетите на Държавното обществено осигуряване и Националната здравноосигурителна каса за догодина. Синдикатите, бизнесът и правителството ще разискват и по финансирането на мярката 60 на 40 за следващата година.

За догодина се предвижда увеличение на минималната работна заплата от 610 на 650 лв, универсални детски добавки без подоходен тест, минимално дневно обезщетение за безработица от 12 лв, минимална пенсия от 300 лв и максимална от 1440 лв. при запазване на максимален осигурителен доход в размер на 3000 лв.

Предвижда се всички пенсии от 1 юли да се увеличат с 5% по швейцарското правило.

От Асоциацията на индустриалния капитал в България [прогнозират спад на БВП за 2021 година при различните сценарии от минус 3,5 процента до минус 5,5 процента](#) и се обявиха твърдо [против ръст на минималната заплата](#) в период на криза и ръст на безработицата, както и против заплащането от предприятията на първите три дни от болничните. От работодателската организация препоръчват в бюджет 2021 да се включат разчети, които недвусмислено да покажат реализация на конкретни реформи в здравноосигурителната система.

"От АИКБ ще се въздържат от подкрепа за трите проектобюджета", каза в "Преди всички" председателят на организацията Васил Велев. По думите му за тази и следващата година ще се формира много голям дефицит в бюджета - 10 милиарда лева превишение на разходите над приходите:

"С проектобюджета за следващата се актуализира за пореден път и бюджета за изтичащата година. Това е един много голям дефицит, който трябва да си даваме сметка как е формиран, за какво се разходва и далри има съответните политики, които да доведат м последствие до неговото ограничаване, до възстановяване на балансирани бюджети ", поясни още Велев.

От АИКБ предлагат в подкрепа на икономиката догодина да продължи мярката за подкрепа на заетостта 60/40.

"Нужна е яснота за обявените от властта 300 млн.лв. за удължаване на действието и - за кой период се предвиждат те - дали има предвидени средства за първото тримесечие на 2021 година?" - пита Велев.

От КНСБ делят проектобюджета за догодина като „щедър“ заради предвидените близо 4,4 милиарда лв. повече като разходи.

От КТ „Подкрепа настояват“ за 50 на 100 ръст на разходите за издръжка на Агенцията по заетостта, Агенцията за социално подпомагане и Главната инспекция по труда. [И двата синдиката настояват максималният осигурителен доход за догодина да е по-висок от предвидените 3000 лв.](#) и искат поне 17 лв. минимално дневно обезщетение за безработица.

✓ Тристранният съвет обсъжда проектобюджета за 2021 г.

Националният съвет за тристранно сътрудничество ще заседава онлайн. Социалните партньори ще обсъдят предложението за бюджет на кабинета за следващата година, както и бюджета на Държавното обществено осигуряване и на НЗОК.

Според направеното предложение на правителството - бюджетът за следващата година предвижда най-много да са разходите в социалната сфера - увеличение на минималната заплата с 40 лева - до 650. Детски надбавки за всяко дете. 12 лева обезщетение за безработица. Минимална пенсия - 300 лева и максимална 1440. Предвиден е и 5% бюджетен дефицит.

От Асоциацията на индустриалния капитал се обявиха против ръст на минималната заплата. Настояват и мярката 60 на 40 да бъде продължена до средата на следващата година. Синдикатите настояват максималният доход да е по-висок от 3000 лева - както е записано в проекта на бюджета. И за минимално обезщетение за безработица от 17 лева на ден.

Важни обществено-икономически и политически теми

✓ Една четвърт от българските хотелиери смятат временно да спрат работа

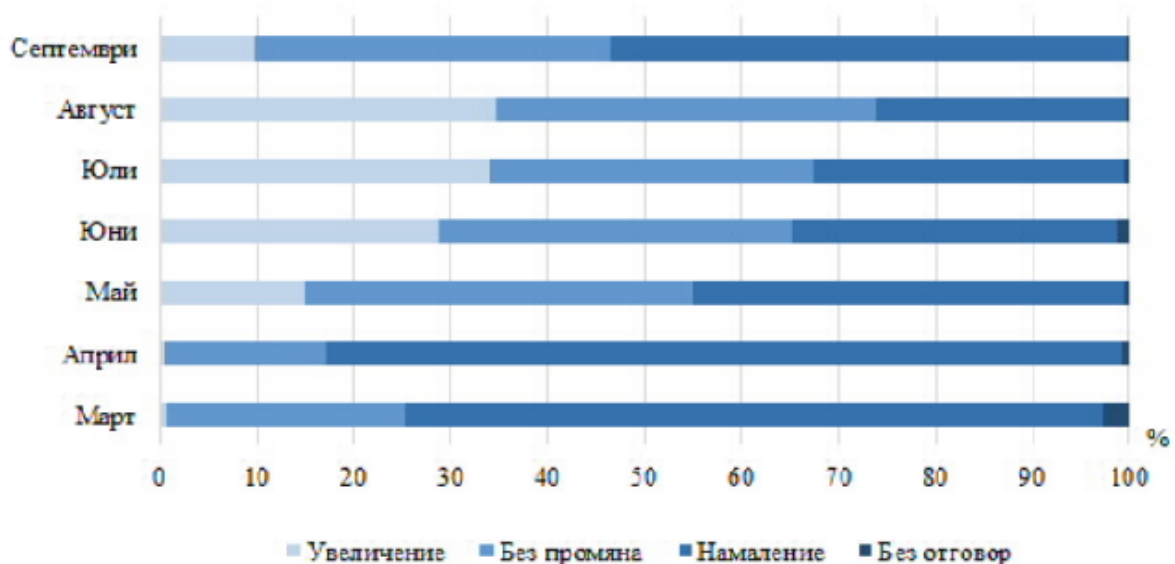
През септември над 53% от мениджърите регистрират намаление в приходите от дейността си спрямо август, отчита НСИ

Близо една четвърт от българските хотелиери (24,6%) предвиждат временно да преустановят дейността си в краткосрочен план. Това става ясно от месечното анкетно проучване сред управителите на местата за настаняване по време на епидемичната обстановка в страната, направено през октомври от Националният статистически институт (НСИ). По отношение на бъдещата си активност в краткосрочен план 35,1% от мениджърите поделят, че смятат да продължат с настоящата си дейност макар и с намален обем, а 34,6% от тях смятат да продължат да работят. Други 4,2% прогнозироват да я прекратят.

Заради пандемията мениджърите в хотелиерския сектор продължават да търсят варианти, за да запазят бизнеса си на повърхността, се вижда от данните на националната статистика. През септември 52,2% от хотелиерите са предложили алтернативен период за използване на направените резервации, 62,4% имат намерение да намалят цената на пакет услуги, а 47% - на нощувката.

През първия есенен месец 53,2% от управителите отчитат намаление в приходите от дейността си спрямо август, докато 36,9% посочват, че няма промяна в постъпленията.

Фиг. 3. Промяна в приходите от дейността в резултат на обявеното извънредно положение и последващата епидемична обстановка по месеци

Що се отнася до разходите на хотелиерите в краткосрочен план (през следващия един месец) 46,1% от мениджърите прогнозира, че ще могат да обслужат „до 50%“ от разходите за дейността със собствени средства, 33,2% от тях - „до 100%“, а 20,1% от анкетираните посочват, че няма да могат да се справят сами.

По отношение на наетия персонал анкетата през октомври регистрира увеличение на ръководителите, предприели основните мерки: „освобождаване/съкращаване“, „платен отпуск“, „преминаване на непълно работно време“ и „неплатен отпуск“.

Същевременно местата за настаняване, които са се възползвали от правителствените мерки за подпомагане на работодателите, се увеличават с 3.0 процентни пункта спрямо предходния месец и достигат 24,4 на сто.

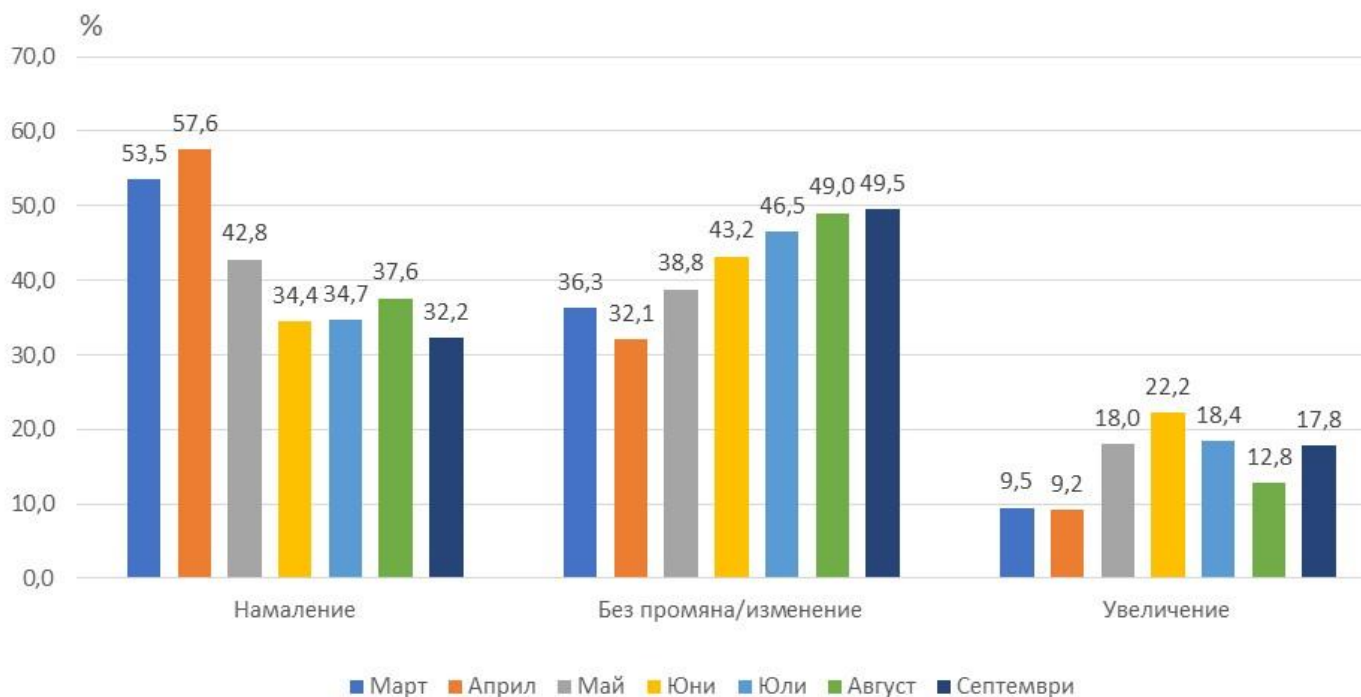
✓ Близко една трета от предприятията в България отчитат спад на приходите

Едва 8% от анкетираните фирми посочват, че са се възползвали от правителствените мерки за подпомагане на работодателите

Близко 1/3 от нефинансовите предприятия в страната отчитат намаление в приходите. Това става ясно от изследване на Националния статистически институт (НСИ) за ефекта на извънредното положение и последвалата епидемична обстановка, свързана с COVID-19, върху различните сектори на икономиката в страната. Проучването е направено през октомври, като на случаен принцип са избрани 3770 предприятия с приблизително 230 хил. наети лица.

От участвалите в анкетата предприятия 32,2% посочват, че през септември са имали намаление в приходите от продажби на стоки или услуги в сравнение с август, 49,5% са посочили, че не е имало промяна в приходите от продажби, а за 17,8% е имало увеличение.

Фиг. 1. Изменение в приходите от продажби на стоки или услуги на нефинансовите предприятия спрямо предходния месец, 2020 година

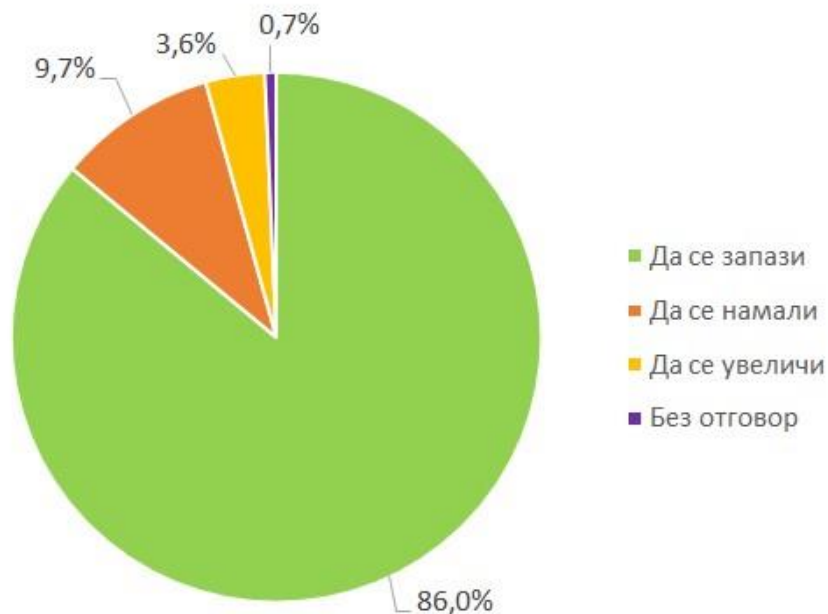
Данните показват, че най-засегнатия сектор е строителството – там 37,1% от компаниите отчитат понижаване на приходите през септември спрямо предишния месец. За индустрията този дял е 34,3%. В икономическите дейности „Култура, спорт и развлечения, ремонт на домакински вещи и други дейности“ намаление в приходите от продажби посочват 35,4% от фирмите, а за дейностите „Търговия, транспорт и ресторантьорство“ – 30,9%.

Фиг. 2. Изменение в приходите от продажби на стоки или услуги на нефинансовите предприятия през септември 2020 г. спрямо предходния месец по икономически дейности

По отношение на служителите - 17,1% от нефинансовите предприятия посочват, че работниците им са ползвали платен отпуск. 10% са пусkali персонал в неплатен отпуск. Малко над 9% посочват, че са освободили или съкратили работници, а едва 8,3% от анкетираните фирми признават, че са се възползвали от правителствените мерки за подпомагане на работодателите.

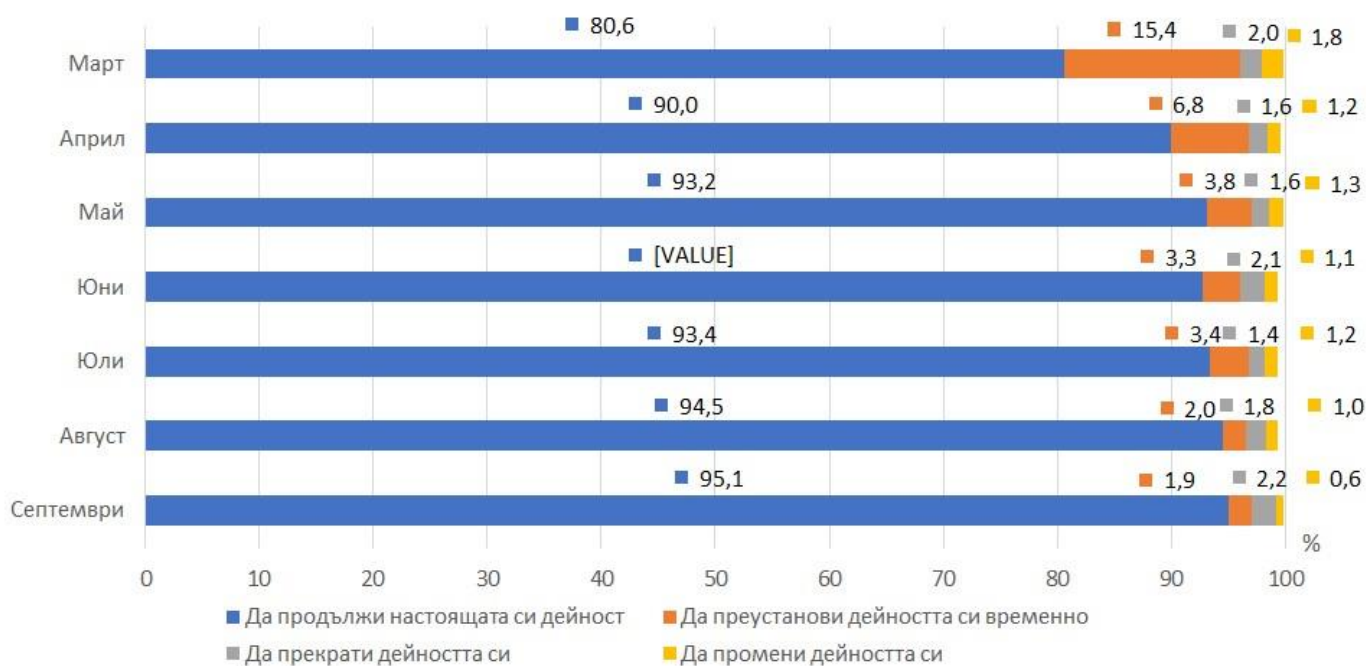
Фиг. 4. Очаквания за персонала в краткосрочен план (1 месец)

За октомври 95,1% от анкетираните нефинансови предприятия прогнозират, че ще продължат настоящата си дейност, а 1,9% ще преустановят временно дейността си.

Фиг. 5. Очаквания за бъдещето на предприятието (фирмата) в краткосрочен план (1 месец)

БНТ

✓ Президентът удостои с държавни отличия български учени и творци

Отстояването на нашите културни традиции е особено важен пример за младото поколение, за да виждат младите хора в културните, образователни и научни постижения инвестиция в своето бъдеще и общия български път към успеха. Това заяви президентът Румен Радев на тържествена церемония в Гербовата зала на „Дондуков“ 2, на която български творци и учени бяха удостоени с държавни отличия.

„Вие изграждате основополагащи ценности, възпитавате мироглед и разкривате нови хоризонти за не едно поколение“, подчерта държавният глава на церемонията.

Иван Терзиев беше удостоен с орден „Св. Св. Кирил и Методий“ огърлие. С ордени „Св. Св. Кирил и Методий“ първа степен бяха отличени Лозан Лозанов, Николай Георгиев и Рашко Иванов. Отличие „Св. Св. Кирил и Методий“ втора степен получи Донка Копринкова.

„В навечерието на Деня на народните будители за мен е гордост да връча висшите държавни отличия на достойни българи за техния безспорен принос към българската култура и просперитет“, заяви още държавният глава и определи биографиите на изявените гости като разказ за десетилетен творчески труд и талант, посветен на общественото развитие, духовно израстване и задълбочаване на приятелството ни с други народи.

Иван Терзиев е сред талантивите и авторитетни български творци, известен с режисирани от него игрални и документални филми („Господин Никой“, „Мъже без работа“, „Силна вода“ и сериала „Селцето“), както и с активната си преподавателска дейност. Сценарист и режисьор е и на поредица от 7 новели и няколко късометражни документални филма.

Лозан Лозанов е сред успешните и уважавани творци с безспорен принос за развитието на съвременната българска архитектура. Работи активно с изтъкнати художници и скулптори. Носител е на множество престижни награди и отличия. Създава между много други и емблематичните обществени сгради резиденция „Бояна“, Пощенската палата в гр. Русе - съвместно с арх. Богдан Томалевски и хотел „Плиска“ в съавторство с арх. Христо Цветков.

Николай Георгиев поставя във фокуса на творческите си търсения като режисьор автентичната среща между актьори и зрители. Той е режисьор и сценарист на над 150 постановки, показани по цял свят, донесли му международно признание и множество награди. Създава частни и неформални трупни, сред които Университетски театър „Бим Бом“, неформалния театър „4+4“, „Първи женски театър“, въвежда експерименталните театрални класове. Поставя началото на специалността „Синтетично сценично изкуство“ и магистърската програма „Мениджмънт и продуцентство в областта на изкуството и културата“ в Пловдивския университет.

Рашко Иванов е сред инициаторите за създаването на Хърватско-Българското дружество, в чието ръководство влизат едни от най-известните личности в Загреб. Поддържа тесни контакти с български учени и представители на академичните среди. Активно работи за успешното сътрудничество между хърватски и български културни институти.

Донка Копринкова посвещава професионалния си път на българското хорово изкуство. От 1965 г. тя е главен художествен ръководител и диригент на хор „Славянско единство“, който е лауреат на множество национални и чужди фестивали, носител на 18 международни отличия.

От името на удостоените с държавни отличия дейци Иван Терзиев благодари за признанието и напомни за важноста на мисията на българските учители, които водят непрекъснатата борба за духовността на българския народ.

✓ **Каракачанов: Не се налага функциите на премиера Борисов да бъдат поети от вицепремиер**

Премиерът Борисов е в добро общо състояние и не се налага функциите му да бъдат поети от вицепремиер. Това заяви военният министър Красимир Каракачанов и допълни, че армията има готовност да се включи при необходимост в борбата с овладяването на здравната криза.

Красимир Каракачанов, министър на отбраната: В момента не се налага подобни теми да бъдат обсъждани. Няма и нужда да се обсъждат. Може да се наложи дълго време да живеем с пандемията. Това не значи, че армията ще спре своята подготовка и няма да изпълнява задълженията си, вменени от Конституцията. Учението се провежда при взети извънредни мерки. Предварително са тествани военнослужещите, няма заразени, има един със съмнение. Той е установен още преди началото на учението."

Каракачанов прие почетния строй на полигона Корен, където се провежда най-голямото учение на сухопътните войски "Балканска стена 2020". Участват 3000 военни, 550 бронетранспортъри, танкове и артилерия, както и вертолети от ВВС.

✓ **Собственици на заведенията искат обяснения от кметовете за затварянето**

След София, във Варна и Русе също затварят всички нощни заведения. Област Русе се намира вече т.нар. червена зона на заболяемост от COVID-19. Затова и е взето решението. В Русе забраняват и всички видове масови мероприятия на закрито и открито.

В същото време директор на пловдивска болница призова и Под тепетата нощните клубове да спрат работа. Там обаче ще се затварят само заведенията, които не са изрядни.

На този фон от Сдружението на заведенията обявиха, че ще поискат компенсация от кметовете на градовете, които затвориха нощните заведения като предпазна мярка срещу разпространението на коронавируса.

В студиото на "[Денят започва](#)" съпредседателят на сдружението заяви, че по презумпция ги приемат като нарушители, а няма доказателство за това.

Решението за затваряне на нощните заведения изненада собствениците и те заявиха, че секторът е дискриминиран.

Лъчезар Захариев, съпредседател на Сдружение на заведенията в България: Няма как да обвиниш един бранш за разпространението на заразата без да извадиш нито едно медицинско доказателство. Не може два дни по-рано да казваш, че няма проблем при изпълняването на мерките, които ние сами сме предложили и след това да ни затваряш крайно - от днес за утре.

Затова ще търсят компенсация от местните щабове.

Лъчезар Захариев, съпредседател на Сдружение на заведенията в България: Нощните клубове са на 10-то място по огнища на зараза. Преди нас има 9 сектора с по-големи огнища и то от март до юли.

Според данните на РЗИ обаче, именно нощните заведения са на първо място по процент на положителните проби при възникване на огнище - над 41%. Докато за всички останали вероятността за заразяване е малко над 20%.

Дончо Барбалов, зам.-кмет на Столична община: В един бар много трудно може да се осигури спазване на дистанция дори броят на хората да е намален. Така, че това е напълно обосновано да бъдат затворени.

За ограничаване работата на нощните заведения призоваха и от ръководството на пловдивска болница.

Д-р Надежда Крумова, директор на МБАЛ "Централ Хоспитал" - Пловдив: Кога барове, дискотеки, питейни заведения и други подобни ще бъдат закрити или с ограничен режим на работа. Ние като лекари считаме, от епидемиологична гледна точка, че в тях се разпространява инфекцията, поради естеството на дейността, която упражняват.

Към момента обаче, решението на областния щаб е нощните заведения в пловдивско да продължат да работят, но под строг контрол.

Д-р Сийка Димчева, РЗИ-Пловдив: Това около което се обединихме е да продължим с този контрол и там, където има нарушения, това да бъде санкционирано със спиране дейността на тези заведения.

Според Сдружението на заведенията, затварянето им може да доведе до фалити и затова трябва да има предвидено обезщетение, когато бизнесът принудително спира работа.

✓ **Директори за новата заповед: МОН ни прехвърля задължения. Министърът - трябва да се действа локално**

Директорите на училища ще могат да предлагат дистанционно обучение. Това обяви вчера просветното министерство в нова заповед като разрешението ще се дава от министъра.

Директори обаче днес заявиха, че така ведомството им прехвърля своите задължения, с които те не са в състояние да се справят. Министърът на свой ред отговори, че целта е да има максимум присъствено обучение в училищата и затова трябва да се действа локално.

Според новата заповед предложения за дистанционно обучение ще могат да правят директорите на училища в червената или оранжевата зона.

Тези училища трябва да имат увеличаващ се брой отсъстващи деца, нарастващ брой положителни проби или много случаи с грипозни симптоми. Решението ще се взема от Педагогическия съвет, ще се съгласува с Обществения съвет и родителите. Препоръката е това обучение да става първо в гимназиален етап, след това в прогимназиален и в краен случай в начален. Продължителността му ще зависи от Регионалните здравни инспекции. Заповедта обаче предизвиква реакции.

Училищни директори смятат, че с тази заповед просветното министерство прехвърля върху тях взимането на трудни решения, за които те не са подготвени.

Венелина Николова, директор на 125-о СУ: Лошото е, че в тази заповед решенията трябва да се взимат от директора на базата на заболяемостта в училището и на базата на това колко хора имат грипозни симптоми или на COVID-19. В училище директорът не е медицинско лице. Тук отново в ръцете на директора се поставят решения, които за съжаление не са от моите компетенции.

В момента в училището няма позитивни ученици, има 15 карантинирани деца, контактни на родителите си. Това много или малко е за преминаване в електронна среда, пита Венелина Николова.

Венелина Николова, директор на 125-о СУ: Наистина смятам, че тези решения трябва да ги взимат компетентни органи.

Според министър Вълчев заповедта не отменя отговорността на централно управление на кризата.

Красимир Вълчев, министър на образованието и науката: В момента все още подходът, политиката ни е да има максимум присъствено обучение, това предполага да се действа локално, да не се взема централно решение, ако питате лекарите няма съмнение, че в най-голяма степен епидемичният риск и среда на взаимодействие ще бъде редуцирана, ако ние затворим всичко в това число и училищата, но не искаме, търсим формула.

Заповедта допълва досегашните механизми, каза още министър Вълчев. И даде пример - понякога праговите стойности на Министерството на здравеопазването не са достигнати, но заради психоза ученици и учители искат да учат електронно. На място ситуацията може да се прецени най-добре.

Красимир Вълчев, министър на образованието и науката: Ние и в момента имаме дадени такива разрешения за три училища като в двете от тях беше по предложение на Педагогическия съвет т.е. ние изпреварихме с прилагането й тази заповед.

Това са Първо и Второ средно училище в Търговище и Природоматематическата гимназия в Габрово. В София две училища вече са в процедура за преминаване на дистанционно обучение. До 48 часа това ще се случи и с гимназиалния курс на 119-о училище.

Диян Стаматов, дир. на 119-о СУ: В гимназиален етап се получава много сериозно струпване на учениците в предметите, има много профили, които се смесват класовете и няма как да има дистанция помежду им, другата причина е, че гимназиален етап по начало гледа много negliжирано на обстановката и не слагат маски, шлемове, въпреки нашите постоянни повтаряния не се получава.

И още една причина - осем учители вече отсъстват и скоро няма да има кой да преподава.

Въпреки че в момента положението се удържа, министърът призна, че в някои области всички училища ще преминат към дистанционно обучение, когато дойдат грипните вируси. Но уточни, че в никакъв случай няма да бъде обявена нулева година, каквито опасения имало от родители.

✓ Роумингът в Западните Балкани ще отпадне напълно от 1 юли 2021 г.

Роумингът в региона на Западните Балкани ще бъде напълно премахнат от 1 юли 2021 г. Това беше потвърдено днес при откриването на третата Среща на върха на Западните Балкани, организирана тази година от Тирана.

При откриването на срещата, която се провежда онлайн, генералният секретар на Съвета за регионално сътрудничество Майлинда Брегу подчерта, че историческото споразумение в Белград през 2019 г. е започнало с постепенно премахване на роуминга, а окончателно той ще бъде премахнат на 1 юли догодина. Третата стъпка ще бъде намаляване на роуминга между Западните Балкани и страните от ЕС.

"Подготовката за това вече е започнала и дейностите ще бъдат презентирани по време на следващата дигитална среща на върха", каза Брегу.

Тя добави, че ускорената дигитализация трябва да допринесе за пазарна интеграция на Западните Балкани и че идеята за единен пазар, основан на свободно движение на хора, стоки и капитали, ще бъде потвърдена на срещата на върха ЕС-Западни Балкани в София, която ще се проведе на 10 ноември като част от Берлинския процес.

"Пандемията промени драстично света, когото познаваме, и ускори дигиталната трансформация на обществото, така че интелигентните политики за цифрова революция трябва да бъдат в центъра на вниманието," каза Брегу.

По думите ѝ, третата дигитална среща на върха на Западните Балкани ще разгледа възможността за установяване на партньорство с частния сектор в контекста на процеса на цифрова трансформация.

Брегу добави, че на срещата на високо равнище ще присъстват висши държавни служители от региона, Европейската комисия, бизнес общността и други партньори.

Тазгодишната среща на високо равнище, организирана от албанското правителство, се провежда онлайн, като последната среща на министрите е планирана за 2 ноември в Тирана.

След Скопие, което беше домакин на първата дигитална среща на върха в Западните Балкани през 2018 г., и в Белград миналата година, когато шест икономисти в региона подписаха Регионално споразумение за намаляване на цените на роуминга, срещата на върха в Тирана ще подчертае постиженията на дигиталната програма за Западните Балкани.

Очаква се да бъде приет Меморандум за разбирателство относно регионалната оперативна съвместимост и услугите за доверие в региона на Западните Балкани, както и Меморандум за разбирателство относно 5G плана за цифрова трансформация на Западните Балкани.

Дигиталната среща на върха на Западните Балкани е част от многогодишен план за действие за регионално икономическо пространство, подкрепен от регионалните лидери в Триест през 2017 г. Съветът за регионално сътрудничество, заедно с ЕС, правителствата в региона, ЦЕФТА и партньорите, е в напреднал етап от изготвянето на план за действие за общ регионален пазар.

✓ **Лекувам се като всеки български гражданин, заяви Борисов**

Благодаря на всички, които проявяват внимание и подкрепа. Няма промяна в здравословното ми състояние: все още съм със симптоми на общо неразположение. Лекувам се като всеки български гражданин, на който е предписано домашно лечение от личния му лекар. Общото ми състояние не ми пречи да продължавам да изпълнявам служебните си задължения. Уверен съм, че нашето общество, водено от нашите лекари, които са едни от най-добрите в света, ще премине и през това изпитание. Спазвайте мерките и се пазете", написа в социалните мрежи във вторник премиерът Бойко Борисов, който преди няколко дни съобщи, че е заразен с коронавирус.

Ден по-рано оставка подаде директорът на столичната Регионална здравна инспекция д-р Данчо Пенчев. Твърди се, че причината за този ход е преждевременно свалената по негова лична преценка карантина на президента Радев, а след това и на премиера Бойко Борисов.

Свалена беше карантината и на финансовия министър Кирил Ананиев и на доскорошния медиен съветник на Борисов Севдалина Арнаудова, които бяха контактни с далия положителен тест в петък за COVID-19 зам.-министър Николай Нанков.

Здравният министър Костадин Ангелов обясни, че в неговата заповед за 10-дневна карантина на всички контактни лица от първа линия няма да има промяна, която да позволява отпадане на карантината за определени длъжностни лица. Тя ще бъде еднаква за всички български граждани, а именно 10 дни, защото правилата са за всички.

Под карантина са редица министри - на енергетиката Теменужка Петкова, на транспорта Росен Желязков, на здравеопазването Костадин Ангелов, зам. външният министър Георг Георгиев, главният държавен здравен инспектор д-р Ангел Кунчев, шефът на кабинета на премиера Деница Желева, както и Севдалина Арнаудова.

Заради член на семейството му, дал положителна проба за COVID-19, се е самоизолирал и главният прокурор Иван Гешев.

✓ **МВФ започва редовните си консултации с Министерството на финансите и БНБ**

Редовните консултации между българските финансови институции и Международния валутен фонд (МВФ) ще се проведат в периода 26 октомври-9 ноември. Срещите с представители на Министерството на финансите, БНБ и други институции ще са виртуални и в тях предстои да бъдат дискутирани основните краткосрочни и средносрочни макроикономически прогнози и допускания в условията на пандемия, политиките за осигуряване на икономически растеж, двигателите на икономическо възстановяване и устойчиво развитие.

Ръководителят на МВФ Кристилина Георгиева обяви по време на среща с българските медии, че прогнозата на фонда е икономиката на България да се свие с 4% през тази година при ръст от 4.1% догодина. Нейният съвет е страната ни да има сериозни, интересни планове за използване на ресурса от фонда за възстановяване на Европейския съюз.

Георгиева акцентира, че България се справя относително добре в кризата, защото дълги години провежда отговорна фискална политика, т.е. когато в добри времена имаме буфери и макроикономическа стабилност, в лоши времена устояваме по-добре на шока.

"МВФ има конкретна ангажираност към България и конкретните препоръки на фонда ще бъдат формулирани в партньорство с българските власти. За щастие България има възможност да продължи подкрепата за фирмите и домакинствата. И има възможност да го направи както чрез фискалната политика, така и чрез паричната политика. В следващите месеци вниманието ще трябва да се насочи повече към фискалната политика, защото в банковия сектор вече се забелязва натрупване на кредити, които е трудно да бъдат обслужвани. От страна на фискалната политика има повече възможности. Досега някъде около 2.5% от БВП на страната са фискалните мерки, приложени за подкрепа на икономиката. За сравнение в развитите страни е много по-висок - от порядъка на 10-12%, а в страните от категорията на България - става дума за 4-6 процента. Тоест ние може да си позволим да направим повече", обясни директорът на МВФ в отговор на въпрос от "Банкеръ".

[БНР](#)

✓ **Борисов към Макрон и Ердоган: Търсете диалога, а не конфронтацията**

Премиерът Бойко Борисов коментара във "Фейсбук" разразилата се словесна война между президентите на Франция и на Турция, като написа че „Големите лидери са големи лидери, защото обсъждат големи проблеми. Не си създавайте излишни такива в трудното време, в което живеем. Търсете диалога, а не конфронтацията“.

Премиерът, който се лекува в домът си от коронавирус инфекция пише в поста си , че „Диалогът и уважението са пътят към стабилност и разбирателство в сложни времена като днешните“.

Преди дни френският държавен глава Еманюел Макрон в коментар за убийството на френския учител по история и география Самюел Пати, обяви това за “ислямска терористична атака“, а турският му колега Ердоган попита - “Какъв е проблемът на индивида наречен Макрон с исляма и мюсюлманите?“ и допълни, че - „Той се нуждае от психотерапия“.

Франция отзова своя посланик в Турция, тъй като Макрон посочи, че изявлението на турския президент е "неприемливо". По-рано в понеделник външният министър на Германия Хайко Маас осъди коментарите на турския президент Реджеп Ердоган относно френския президент Еманюел Макрон, направени в събота. По време на пресконференцията в понеделник Хайко Маас определи изявлението на Ердоган като достигнато "ново дъно".

✓ Собственици на заведенията решават дали да протестира срещу затварянето им

Собствениците на заведенията от страната ще решават на национална среща дали да излязат на протести срещу затварянето на нощните клубове и дискотеки. Браншът настоява за оставките на кметовете, подписали такива заповеди в опит да спрат разпространението на коронавируса.

Кметът на столицата Йорданка Фандъкова е сред кметовете, за чиято оставка рестораторите са категорични:

"Ние сваляме нашето доверие, категорично и на сто процента. Оттам нататък с всякакви средства ще се борим тази неправда и тази дискриминация в един момент да бъде преустановена", заяви председателят на Сдружението на заведенията Емил Коларов.

От бранша смятат, че увеселителните обекти по никакъв начин не са по-опасни от останалите сектори на икономиката и се позовават на данните на РЗИ за разпространението на вируса, според които:

"Нощните заведения са на десето място. Това означава, че всички други, които са преди нас - цехове, заводи, транспорти и т.н. трябва да бъдат затворени преди нас".

Дали ще има протести и на рестораторите ще стане ясно до края на деня.

✓ ДФ "Земеделие" започва да приема заявления по програмата COVID 3

От днес, 26-и октомври, до 13-ти ноември се отваря прием на заявления за подпомагане по подмярка 21.3 "Извънредно временно подпомагане за малки и средни предприятия и признати групи и организации на производители COVID 3" от Програмата за развитие на селските райони 2014-2020 г., съобщава Държавен фонд "Земеделие".

Кандидатстването е със заявление в Областните дирекции на ДФ "Земеделие" по местонахождение на предприятието или по адрес на седалището на юридическото лице.

Подмярка COVID 3 е с бюджет над 7 млн. лева, като таванът на финансова помощ за предприятията по подмярката е до 50 хил. евро.

Допустими за подпомагане по подмярка COVID 3 са микро-, малки или средни предприятия съгласно Закона за малките и средните предприятия, осъществяващи преработка на селскостопански продукти, включени в Приложение I към ДФЕС, или на памук, с изключение на рибни продукти, както и групи, и организации на производители, които осъществяват преработка, предлагане на пазара или развитие на селскостопански продукти.

Финансовата помощ по подмярка COVID 3 е в размер на 5% от стойността на декларираните приходи от реализация на преработени селскостопански продукти за 2019 г. или за лице, заето в предприятието и се изплаща под формата на еднократна сума в размер на 270 лв. за едно заето лице, приравнено към средносписъчния брой на персонала по данни от НАП. Водещо условие при COVID 3 е субсидии да се предоставят в случаите, че в предприятието има установен спад на приходите от продажба на преработени селскостопански продукти с най-малко 20%.

✓ СТО даде окончателно одобрение за европейски мита върху американски стоки заради "Боинг"

Световната търговска организация (СТО) предостави окончателното си разрешение на Европейския съюз да наложи мита на стойност 4 милиарда долара върху вноса на стоки от Съединените щати.

Решението е факт, след като СТО постанови, че САЩ предоставят незаконни държавни субсидии на самолетостроителния гигант "Боинг" (Boeing).

От своя страна изпълнителният вицепрезидент на Европейската комисия Валдис Домбровскис призова Вашингтон да договори сделка с ЕС за помощта за въздухоплавателния транспорт, но добави, че евросъюзът ще наложи мита, ако няма перспектива за постигане на сделка в близко бъдеще.

Президентът на САЩ Доналд Тръмп пък заплаши преди време да "отвърне с по-силен удар", ако ЕС реши да продължи с въвеждането на тарифи за американските стоки.

САЩ заявиха пред СТО, че съжаляват за решението на Европейския съюз да следва процеса на въвеждане на ответни тарифи, свързани със субсидирането на "Боинг", като добави, че подкрепя "договорна резолюция" с блока относно държавното финансиране на конкурентния производител на самолети "Еърбъс" (Airbus).

Подготвеното от САЩ изявление, видно от агенция Ройтерс, дойде на заседание на Органа на Световната търговска организация за уреждане на спорове (DSB), който даде официалното разрешение на ЕС да наложи мита върху американски стоки на стойност 4 милиарда долара.

"Съединените щати категорично подкрепят разрешаването на спора с ЕС посредством договореност относно огромните субсидии, които съюзът предоставя на "Еърбъс". Съединените щати наскоро представиха предложения за разумно уреждане, което да осигури равнопоставени условия", се посочва в американската делегация.

Решение на СТО, датиращо първоначално от 13-ти октомври, задълбочи дългогодишния търговски спор, който вече накара Вашингтон да наложи мита върху вноса от ЕС с оглед на европейската държавна помощ за "Еърбъс".

Малцина анализатори обаче очакват ЕС да предприеме конкретни действия преди президентските избори в САЩ през следващата седмица (на 3-ти ноември).

✓ Влошаване на германските бизнес нагласи през октомври заради новата вълна на Covid-19

През октомври германските бизнес нагласи се влошиха за пръв път от шест месеца насам с оглед на притесненията на компаниите за бъдещото им развитие на фона на новото силно разрастване на коронавирусната пандемия.

Това показват резултатите от последно бизнес проучване на икономическия институт Ifo, засилвайки опасенията относно възстановяването на водещата европейска икономика от масивния шок, провокиран от пандемията през второто тримесечие, когато БВП се срива с 9,7%.

Индексът на института Ifo, базиран на месечно проучване сред около 9 хиляди компании и определящ нивото на бизнес климата в Германия, се понижи през октомври до 92,7 пункта от 93,2 пункта през септември и при очаквания за умерено понижение към 93,0 пункта. Това представлява първо влошаване на индекса след пет поредни месеца на растеж, след като през април индексът се срина до 74,3 пункта, отбеляза рекорден месечен спад и най-ниско ниво от Обединението на Германия през 1990 година.

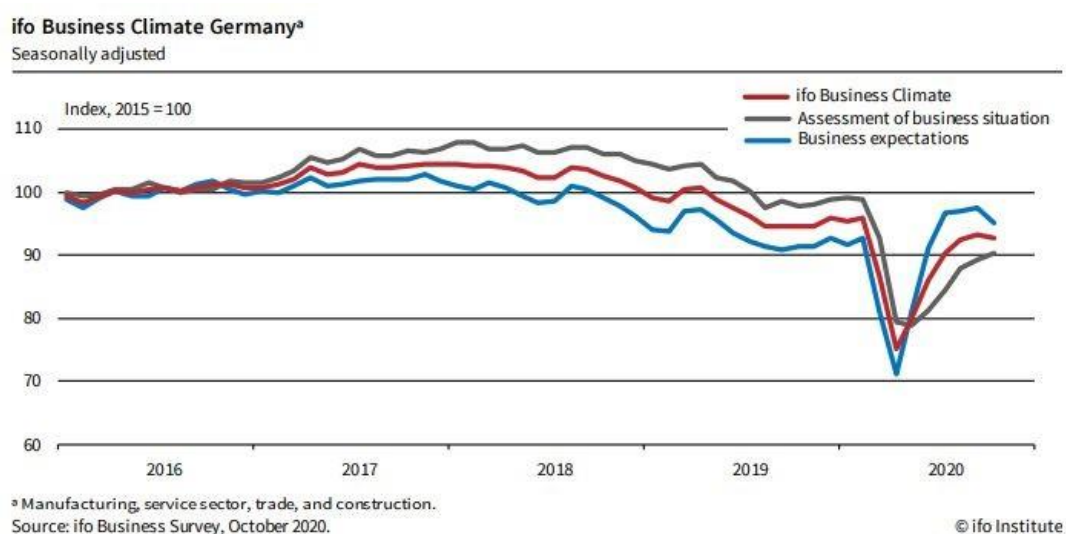
Индексът, измерващ текущите бизнес условия, нарасна през октомври до 90,3 пункта от 89,2 пункта месец по-рано, докато индексът на Ifo института за бъдещите бизнес очаквания през следващите шест месеца се понижи до 95,0 от 97,4 пункта през септември.

Продължава да бележи подобрение бизнес климата в промишлеността (до +1,6 от -0,5), но при спад в сферата на услугите (до 3,9 от 6,9 пункта), в сферата на търговията (до -0,1 от +0,3) и в строителството (до 0,08 от +3,3).

"Компаниите са значително по-скептични по отношение на тяхното развитие през следващите месеци", заяви президентът на Ifo Клеменс Фуест в изявление. "С оглед на нарастващия брой заразени с коронавирус, германският бизнес става все по-притеснен", допълни той.

"С нарастването на инфекциите с Covid-19 нараства нервността в германската икономика", отбеляза и икономистът на института Ifo Клаус Волрабе, но въпреки това прогнозира нарастване на БВП на Германия с 2,1% ръст през последното тримесечие на годината.

По-рано този месец водещият икономически институт прогнозира, че немската икономика ще се възстанови по-бавно от очакваното от коронавирусната криза, довела до спад на БВП с 9,7% през второто тримесечие. За цялата 2020 г. Ifo вече очаква свиване на германската икономика с около 5,4% при априлска прогноза за спад с 4,2 на сто.

Сега

✓ **Министър Аврамова получава чек за нови договори за над 2 млрд. лв.**

Правителството за втори път тази година ще завиши дефицита, за да даде още пари за пътища и магистрали
Правителството смята да изхарчи допълнителни 840 млн. лв. до края на годината за пътища и магистрали на фона на прогнозирано неизпълнение на приходите от близо 900 млн. лв. Освен това то дава карт бланш на министъра на регионалното развитие Петя Аврамова да подписва договори за над 2 млрд. лв., които ще бъдат плащани от следващия кабинет.

Това става ясно от проекта за втората поредна актуализация на бюджета за тази година. Той е промушен в преходните и заключителните разпоредби на пуликувания законопроект за държавния бюджет за 2021 г.

Както вече е известно, правителството има намерение да вдигне още повече дефицита за тази година и от планираните към момента 3.5 млрд. лв. той да скочи до 5.2 млрд. лв.

Очакваното неизпълнение на приходната част на тазгодишния бюджет се дължи основно на неданъчните постъпления. COVID-пандемията отлага плащането на първоначалното концесионно възнаграждение от "Летище София" в размер на 660 млн. лв. Няма да постъпят в пълен размер и очакваните приходи от тол-такси. За цялата година се очаква те да са едва под 25% от планираните 450 млн. лв. Донякъде този недостиг ще бъде компенсирани от преизпълнение на винетните такси с 89 млн. лв.

В същото време кабинетът се кани да похарчи над 841 млн. лв. повече за пътища и магистрали. Например нови 367 млн. се планират за текущ ремонт на пътища, а други 107 млн. лв. за авансови плащания за изграждане на магистрала "Струма", въпреки, че за нея беше съобщено, че е вропейско финансиране. Още 114.3 млн. лв. допълнителни харчове са отделени за разплащане на вече извършени ремонти по "Струма", "Тракия", "Хемус" и "Люлин", а 90 млн. лв. по стартирал неотложен ремонт на „Тракия“.

Освен това за неотложни дейности по укрепване на свлачища ще се отпуснат нови 49,5 млн. лв., а за извършени дейности по „Калотина-Софийски околовръстен път“ – 30 млн. лв.

Заедно с това таванът на ангажиментите за нови разходи, които регионалното министерство може да поеме през тази година, се завишават от 425 млн. лв. на 2.12 млрд. лв. Не е обяснено защо се налага този таван да се завишава с подобна огромна сума.

"Тези ангажименти за плащания може да се илюстрират с прословутото обяснение на първия кабинет „Борисов“ за тежкото наследство от предходното правителство, което е оставило скрити договори по чекмеджета", коментира Калоян Стайков от Института за пазарна икономика. Според него нещо подобно може да се твърди и в момента – подписват се договори, поемат се ангажименти, а как ще се изпълняват – да му мисли следващото правителство.

✓ Сипят се още критики срещу кабинета за бюджетните "подкупи"

Експерти и от ляво, и от дясно определят като грешка раздаването на пари на калпак

Експерти от ляво и от дясно критикуват остро проектобюджета за догодина, като основният прицел са раздутите и неприцелени разходи, приличащи на отчаян опит да се купуват симпатии към властта от разни груп избиратели.

Проектът на бюджет за догодина е изцяло политизиран, коментира за БГНЕС **Любомир Дацов**, финансов експерт и бивш заместник-министър на финансите. Той допълва, че бюджетът предизвиква в него по-скоро недоумение за няколко неща. Първо - защото вътре, под лозунга за борба с кризата, е наблъскано всичко, но много малко от това, което всъщност трябва. "В бюджета се предлага някой да харчи едни огромни пари от нашите данъци, както и да се направят дългове, които да плащаме в бъдеще, за неща, които или са спорни, или противоречат на здравата логика", смята Дацов. Според него политическият аспект в бюджета е ясно разбираем от гледна точка на предстоящите догодина избори. "Плюс някои стъпки, според мен, свързани със зависимости, които не са публични", каза той, но без да поясни подробности.

"Ако аз отговарях за този бюджет, той нямаше да е такъв. Това, което най-много дразни в него е изливането на средства, замаскирано като борба с COVID-кризата", каза още Любомир Дацов.

За големия заложен дефицит експертът коментира: "Никой не може да обясни защо се прави този дефицит. А всъщност се прави така, че едни средства се изливат в посока на едни фирми, а обясненията са направо детски. За толкова много милиони, предвидени да бъдат дадено допълнително, не може да има такова обяснение. Или пък обяснението е, че е пълен хаос в управлението на бюджета и по-специално по министерствата. Например – сключени са бъдещи договори за бъдещи периоди, по които е предвидено да се платят големи аванси, ама те не са осигурени с бюджета и сега трябва да бъдат платени. Това е детско обяснение, но зад него стои нещо друг. По закон ти не можеш да сключиш такива договори, ако не са осигурени".

Според него дори може да се говори за нарушения на Закона за публичните финанси, където е предвидено, че нивото на разходите в бюджета не може да надвишават 40% от БВП.

Мерките срещу COVID-19, залегнали като политики в бюджета Дацов определи като "миш-маш". Според него от голямото харчене и пилеене на пари ще има единствено неясен ефект. "Ако действително зад това стои идеята да се води антициклична политика, по-добре е да се даде право на хората на преценят какво да правят със собствените си пари, т.е. да бъдат намалени данъците. Антицикличната политика е свързана и с това как структурираш разходите, по какъв начин", обясни Любомир Дацов.

"Разходите, които генерират икономически растеж и са най-ефективните в този момент, това са капиталовите разходи. Учудващо е, че те остават на нивото от предходните години, като относителен дял. Не се променят", допълни той.

Експертът допуска, че голямото харчене, както го определя той, може да се счита за купуване на политическа подкрепа. "Не може да се избяга от правенето на социална политика. Макар и с малко на брой инструменти, системите ни досега функционираха правилно от гледна точка на принципите. Имахме насочване на парите, подоходен критерий, който позволява да не се разпиляват средствата и да достигат до хората. Като гражданин аз предпочитам този подход – намаляване на данъците вместо помощи за всички. Системата "на всекиго по малко" е неефективна", смята той.

Следващият финансов министър ще може да разправя, че няма пари в хазната, както правеше преди години Бойко Борисов, заяви в студиото на БиТиВи бившият социален министър **Ивайло Калфин**, който очаква безогледно харчене, включително и тази година.

"50-те лева месечно за пенсионерите са очевиден подкуп на гласоподаватели, Ако аргументацията е, че това е сумата, която средно пенсионерите дават за лекарства, защо просто те да не плащат за лекарства, а тези суми да се поемат изцяло от Здравната каса и лекарствата да станат безплатни. Едновременно с това се разбърква пенсионната система", категоричен е Калфин. Според него и с 40-те лева помощ за родителите положението е подобно - раздават се пари на калпак, а вместо това държавата можеше да направи безплатни детските ясли.

Калфин подчерта, че работата на държавата е да предоставя социални услуги, а не да раздава пари и да натяква по три пъти месечно, че са дадени, и изрази надежда хората да не се оставят да бъдат подкупени по този начин.

Той смята, че правителството се опитва да създаде "стокхолмски синдром" у гражданите с изливането на калпак, така че да внуши, че ако на власт дойдат други, няма да има такива пари.

Бюджетната тактика на кабинета "Борисов" получава упреци и от дясно. Ето част от забележките на председателят на СДС **Румен Христов**, цитирани от "Фокус":

"От тези 10 млрд. лева бюджетен дефицит, който се очертава за тази и идната година, само около 300 млн. лева се насочват към бизнеса. Другите са свързани със социални програми и други дейности на публичната администрация, увеличаване на заплати на учители – това беше наистина ангажимент на кабинета в тяхната програма със 17%, увеличаване на средствата за здравеопазване с 650 млн. лева, от които мисля, че 400 млн. лева бяха за Здравна каса, останалите за т.нар. „първа линия“, както и за увеличаването на заплатите в бюджетната сфера. Аз тук съм резервиран

предвид факта, че по време на криза да увеличаваме така заплатите на калпак, както се казва, едва ли е най-добрият начин.

Имам резерви и по отношение на повишаването на минималната работна заплата. И ако допуснем, че все пак, за да компенсирате тези граждани предвид на повишените техни харчове от гледна точка на това, че някои от тях, от семействата им са загубили работа, налага се да се купуват повече лекарства, децата са често пъти в къщи, не знам дали стъпката от 40 лева беше точната. Може би някъде около 20 лева повишаване на минималната работна заплата беше по-добре. Защото пък от друга страна работодателите и фирмите изнемогват – имат по-малко поръчки, налага им се да съкращават хора, а като им увеличим минималната работна заплата като база, тя повдига всички прагове на всички икономически дейности, и това затруднява бизнеса.

Аз съм привърженик на изпълнение на ангажменти - конкретно имам предвид ангажмента към НАТО 2% от БВП да се заделят за отбрана, но в такива тежки ситуации може би това не бяха най-важните приоритети за обществото и за нацията. Да, действително ние трябва да бъдем лоялен и коректен член на НАТО и да изпълняваме своето задължение, но винаги има възможност да обосновем, защо в този период не можем да изпълним този наш ангажмент."

Икономистът Лъчезар Богданов коментира: Вместо да се търсят целенасочен ефект там, където действително са проблемите, виждаме поредица от мерки без особен адресат - да се дава на всеки по малко, което е и причина за огромния дефицит, който се планира.

Според него премахването на подходящия критерий за детските добавки, което бе обявено като временна мярка само за 2021 г., трудно ще бъде премахната от следващото правителство от 2022 г. нататък.

"Влизаме в спирала към все повече дефицити и по-големи дългове, които да ги покриват", предупреди икономистът. В същото време според него няма визия за стимулиране на инвестициите, нито за запазване и разкриване на нови работни места в реалния сектор. "Ако кризата засегне дългосрочно някои сектори, то икономиката ни ще трябва да се реструктурира към отрасли, които могат да се развиват успешно в условия на пандемия. Стимулиране на икономиката дава предпоставки по-лесно да можем да обслужваме държавния дълг", смята Богданов.

✓ България изгуби способност да преговаря

Борисов е готов да плаща "такса спокойствие" за всичко, което му поискат

А-а, възлицата - не! Премиерът Бойко Борисов се бил запънал на последния Европейски съвет (15-16 октомври), че България няма да се откаже така лесно от възлицата, както се отрече от половината си ядрени мощности на влизане в ЕС. Сигурно ще удържи думата си, колкото ветропоказател удържа вятъра.

Нищо не показва, че е способен да преговаря за каквото и да било, след като всеки международен натиск го опровергава. Само ден преди въпросния Европейски съвет правителството даде заявка, че ще проучи изграждането на VII блок в АЕЦ "Козлодуй", но с американски реактор. Ядрени специалисти веднага го заподозряха в празнословие, защото предвидената американска технология не е лицензирана в Европа. България има два готови реактора за АЕЦ "Белене", получили европейско одобрение, и от години не е способна да ги монтира, а щяла на гола поляна да чака трети реактор, за който тепърва ще пита Брюксел какво мисли по въпроса.

Борисов не обясни

откъде му е дошъл този проблясък,

но две седмици по-рано в страната гостува Франсис Фанън, помощник държавен секретар в Бюрото по енергийни ресурси към Държавния департамент на САЩ. Той откровено каза, че Вашингтон гледа неодобрително както на АЕЦ "Белене", така и на транзитния газопровод "Балкански поток", смятан от американците за български псевдоним на "Турски поток". За Съединените щати това са руски енергийни проекти и като държава със стратегически интереси първата им мисъл е как да ги контрират на територията на своите съюзници. "Русия се възползва от 50-годишната зависимост на България", каза той в смисъл: "Стига й толкова, сега е наш ред" и добави: "Вече има разработки на малки (американски - б.а.) модулни реактори, които са нови, не са толкова скъпи, супер сигурни са".

Само десетина дни бяха достатъчни на Борисов да оцени офертата и да отсеке: "Вземаме ги". С което потвърди един от законите на есеиста Сирил Паркинсон, който гласи: „Времето, прекарано в съвещание относно даден проблем, е обратно пропорционално на стойността му.“ В прочутата си книга "Законът на Паркинсон" британският писател сравнява колко по-лесно е за служителите да вземат решение за изграждане на ядрен реактор, отколкото за направи на навес за велосипеди.

Освен чиновническата леност за разсъждаване над сложни въпроси при Борисов (който сам се определя като "прост") има и

допълнителна причина да бъде твърде отстъпчив

Американците от години добавят към всяка тема за преговори също и въпроса за корупцията на високо равнище и правовия ред в България. Не че правят нещо съществено, но са забелязали, че това е път към сговорчивост на българската страна. Откакто преди три месеца и половина започнаха уличните протести срещу мутрите (корупцията на високо равнище), премиерът Борисов направи и други любезни жестове. Увери колко би се радвал от покупката на още 8 американски изстребителя Ф-16, след като е платил авансово за други осем, от които не е видял нито един. А тази седмица показва и силен интерес към американска технология за изграждане в България на 5G мрежа - като гаранция, че няма да залитне по китайска оферта.

За разлика от САЩ корупцията в България не е предизвиквала публични изказвания от страна на Русия и Китай и следователно Борисов не им дължи такса спокойствие. Шумното посочване от Вашингтон като корумпирана персона на иначе незабележим български съдия не бе нищо друго, освен послание към самия Борисов, че американците имат инструмент, който другите нямат или не са склонни да използват.

Българският премиер, когото уличните протести свързват с мутренските среди, би трябвало да познава техните маниери. Те са склонни да се оприличават на застрахователи и таксата спокойствие при тях расте заедно с повишаването на риска. Когато някой е боязлив до степен да мисли за физическото си оцеляване, е склонен да плаща скъпо и прескъпо,

"за да отърве кожата"

Небивалата щедрост на Борисов през последните месеци както във външен, така и във вътрешен план е показател, че той е много уплашен човек. Разбира се, премиерът не вади пари нито от джоба, нито от чекмеджето си, а преразпределя остатъци от европейски фондове, бюджетни резерви и външни заеми. Прословутите "мазнинки", за които говори от пролетта, са му особено необходими сега, за да се изхлузи като мазен пехливанин от публичното си разобличаване и да се добере до края на тепиха, т.е. до края на мандата си.

"Ти няма да се мериш с финансовите министри, които държаха здраво преди тебе, а ще мислиш за всеки един човек, за малките населени места, до всеки човек трябва да стигне", обърна се той с трогателна загриженост за населението към финансовия министър Кирил Ананиев. И за да покаже колко е милослив, пусна една притча: "Аз имам три любими ризи и си ги сменям. Написали, че ходя с една и съща риза или пускам стари снимки." С почти библейското си послание от кравеферма се представи едва ли не като светец, който при наличието на две ризи би дал едната другиму.

За да отбие европейския натиск, който напоследък се съчетава с поставяне под условие на еврофондовете в зависимост от борбата с корупцията и измамите,

Борисов няма откъде да черпи дързост,

след като е притиснат отвсякъде. Залогът е прекалено голям, за да бъде оставен без обществен надзор. Става дума за две трети от енергетиката на България, която разчита на 4000 мвтг от топлоелектрически централи - двойно повече от действащата мощност на АЕЦ "Козлодуй". Според обсъжданата "зелена сделка" на ЕС те трябва да бъдат изключени от енергийната система на страната до 2030 г. Дотогава има 10 години, но решението може да се вземе още докато Борисов е на власт. На човек, комуто се клатят краката, не може да се разчита, че би застанал твърдо зад националния интерес за плавен, а не шокосен преход към зелена енергия.

[В. Монитор](#)

✓ МО и Щабът на отбраната ще участват в конференция на НАТО

Международна конференция „Да подготвим НАТО и съюзниците за бъдещите предизвикателства“ ще се проведе онлайн на 27 октомври 2020 г. В нея ще участват заместник-министърът на отбраната Атанас Запрянов и заместник-началникът на отбраната генерал-лейтенант Цанко Стойков, съобщиха от МО.

Предизвикателствата пред сигурността, които изискват адекватен отговор, и новите технологии, които могат да подобрят способностите на НАТО, са част от темите, поставени във фокуса на дискусиите.

Конференцията е организирана от Висшето военноморско училище „Н. Й. Вапцаров“, Софийския форум за сигурност, департаментът по Публична дипломатия на НАТО и Центъра за изследване, изграждане и усъвършенстване на способности на НАТО за управление на кризи и реагиране при бедствия, с подкрепата на Министерството на отбраната и Фондация „Конрад Аденауер“.

В нея ще участват също председателят на Комисията по отбрана на Народното събрание Константин Попов, заместник-министърът на външните работи Петко Дойков, експерти от неправителствения сектор, представители на международни организации. Директно от Брюксел ще се включи заместник-генералният секретар на НАТО Мирча Джоана.

✓ От сряда пускат парното в София

„Топлофикация София“ ЕАД започва от сряда, 28 октомври, общото включване на отоплението в столицата. Поетапно ще бъдат включени първо детските градини, учебните и здравните заведения, след това жилищните сгради във всички райони и накрая административните сгради и стопанските потребители.

Напомняме на клиентите да отворят на максимална степен вентилите на радиаторите си, за да не се налага допълнително обезвъздушаване на отоплителните тела след пускане на отоплението, както и да проверят електронните си уреди за дялово разпределение. В случай, че дисплеят им е угаснал, клиентите трябва незабавно да потърсят съдействие от обслужващата ги фирма – топлинен счетоводител.

Важно е преди пускането на отоплението клиентите да приключат всички ремонти и да запълнят източените инсталации. Отоплението няма да бъде включено в сградите, в които вътрешната отоплителна инсталация не е запълнена, защото това означава, че в някое жилище ремонтът все още не е приключил.

„Топлофикация София“ ЕАД дава възможност на клиентите, които поради някакви причини желаят включване на отоплението в сградата на по-късен етап, да подадат в обслужващия ги топлорайон заявление и подписано за целта решение от общото събрание на етажната собственост.

За допълнителна информация във връзка с началото на отоплителния сезон и за въпроси, свързани с топлоподаването, клиентите могат да се свържат с кол центъра на компанията на телефон 0 700 11 111, да изпратят запитване във Фейсбук - www.facebook.com/www.toplo.bg или на e-майл inf_r@toplo.bg и info_r@toplo.bg

[Дума](#)

✓ Приходите от толсистемата наполовина от очакваните

Заради намалелия трафик в пандемията приходите от толсистемата още не могат да достигнат предварително очакваните. 245 938 513 лв. са похарчени за толсистемата от 2019 г. до 30 септември 2020 г. Това става ясно от писмен

отговор на регионалния министър Петя Аврамова на депутатски въпрос. Почти 180 млн. са изхарчени за проектирането, изграждането и въвеждането на електронната система. 65,94 млн. лв. са разходите за Националното толуправление - поддържане, контрол на системата и за заплати на служителите. От тях изхарчени през 2019 г. са 33,54 млн., а от началото на годината до 30 септември - 26,405 млн. лв., става ясно от писмения отговор на регионалния министър. Според анализа на приходите на толсистемата, средставата, които се събират от нея, са наполовина от планираните, или 450 хиляди лева на ден вместо очакваните 1 млн. лв. Спадът на трафика за март-август в сравнение със същия период на миналата година е само 20%, съобщи преди време членът на управителния съвет на Агенция "Пътна инфраструктура" проф. Олег Асенов. По думите му напоследък превозвачите се отказвали от заобикалянето на платените участъци от пътищата, явно преценили, че това не е изгодно за тях.

✓ **Най-малките ВЕЦ излизат на енергийната борса**

От 1 юли догодина ВЕЦ-овете с мощност от 500 киловата до 1 мегават ще продават тока си на борсата, а няма да им го изкупува енергето. Премиите по договорите за преференциални цени тези малки централи ще получават от фонда за сигурност на електроенергийната система. Те са разликата между борсовата цена и тази по договор. Това предвиждат промени в Закона за енергетиката, чийто автор е Валентин Николов, председател на енергийната комисия в парламента. Така на свободния пазар излизат към 150 производителя на зелена енергия с мощност 105 мегавата, които правят към 180 000 мегаватчаса ток на година, каза Николов. Това е следващата стъпка към либерализацията на пазара. С друга промяна се предвижда зелени мощности, които влизат в експлоатация от 1 януари догодина, да не плащат 5% такса върху произведената електроенергия, която отива във фонда за сигурност на електроенергийната система. С проекта се отменя студеният резерв и вече няма да се правят търгове за него. Електроенергийният системен оператор ще купува разполагаемост за допълнителни услуги.

✓ **С 65% по-малки стават евросубсидиите за фермери**

Евросубсидиите за обработване на земята, които получава фермер за година, ще започнат да се намаляват при достигане на таван от 60 000 евро, а фермерите няма да могат да получават повече от 100 000 евро. В сравнение с настоящия програмен период годишната сума, която може да получи един фермер за обработване на земята си, се намалява с над 65%. В момента фермер за година не може да получи повече от 300 000 евро, а субсидиите започват да му се намаляват поетапно, ако надскочат 150 000 евро. Това става ясно от приетата позиция за реформата на селскостопанската политика на ЕС за периода след 2022 г.

На стопаните обаче би могло да се разреши да приспадат 50% от заплатите, свързани със селскостопанската дейност, от общата сума преди намаляването.

Най-малко 6% от националните директни плащания трябва да се използват за подпомагане на малките и средните земеделски стопанства, но ако се използват повече от 12%, прилагането на горна граница трябва да е доброволно, завяват евродепутатите.

Поне 30% от бюджета на субсидиите за земя да се използват за схеми за климата и околната среда, които ще са доброволни, но биха могли да увеличат доходите на земеделските стопани. Още по-голяма е квотата за щадяща грижа към природата и по отношение на средствата в Програмата за развитие на селските райони. Най-малко 35% от бюджета ѝ е прието да се насочи към мерки, свързани с околната среда и климата.

Евродепутатите настояват във всяка държава членка да се създадат консултантски услуги в областта на селското стопанство, както и най-малко 30% от финансирането им от ЕС да се използва за подпомагане на земеделските стопани да се борят с изменението на климата, устойчиво управление на природните ресурси и защита на биологичното разнообразие.

Евродепутатите отхвърлиха всички предложения за запазване на свързани с месо наименования за продукти, които съдържат месо. Няма да има промени за продукти от растителен произход и имената, които те използват при продан.

✓ **Проф. Димитър Иванов: Бюджетът за 2021 г. е дългов капан**

Следващото правителство ще наследи задължения за 16,6 млрд. евро

Икономистът проф. Димитър Димитров оспори от Лондон твърденията на финансовия министър, че бюджетът за догодина е "антипандемичен". Пред БТВ той коментира, че най-големият проблем на основния финансов закон за следващата година е възможността той да вкара страната в дългов трап.

"С проектобюджета за 2021 г. влизаме в дългов капан, в дългов трап. Скоростта на увеличение на нашия дълг надвишава темпа на растеж на икономиката ни и това се превръща в тенденция", коментира професорът. Той има предвид числата по дълга, обявени в проекта за бюджет и в средносрочната прогноза към него. Според текстовете там до края на 2023 г. България може да е натрупала дълг в размер на почти 40 млрд. лв. - сума, невиджана през последните години. Само през тази година страната емитира две емисии облигации на международните пазари от 5 млрд. евро, бяха изтеглени и заеми от вътрешния пазар. За следващата година е предвиден таван от възможен нов дълг в размер на 4,5 млрд. евро. Освен това обаче властта залага дефицит за тази и следващата година в размер на цели 10 млрд. евро.

"Следващото правителство ще бъде изправено пред дупка от минимум 16,6 млрд. евро. 10 млрд. лв. са само дефицитите, но има и един милиард лева допълнително за пенсии, които ще се изплащат през всяка следваща година. После има два падежа по еврооблигации за 2,4 и за 2,2 млрд. евро, или общо 16,6 млрд. евро задължение за следващия кабинет", изчисли професорът. Така той се превръща в поредния експерт, който на практика нарича проекта за бюджет "бомба" за следващите управляващи. Според бившия министър на икономиката Николай Василев проектът дори ясно показва, че е правен от хора, които нямат намерение да управляват в следващ мандат.

Проф. Иванов акцентира и върху друг критикуван от експертите момент - този бюджет е не антипандемичен, както го описа финансовият министър Кирил Ананиев, а "предизборен". "Очевидно е, че това е предизборен бюджет, няма съмнение в това. За всеки от нас даването на повече заплати, пенсии, удвояването на доходите на хората в образованието е положително. Но тези разходи се отразяват на основните критерии на здравословността на бюджета, а това не е добре", коментира проф. Иванов. Друг голям проблем по думите му е фактът, че не са разчетени никакви буфери за евентуалното засилване на кризата. Според него даването на повече средства в социалната сфера е хубаво от политическа гледна точка, но не е финансово устойчиво, защото не се знае дали парите на бюджета ще стигнат за новите решения, които едно задълбочаване на кризата ще изиска. "Антипандемичен ли е този бюджет? Аз бих се усъмнил в това. Този проект не ни убеждава, че можем да излезем по-силни от кризата", обобща проф. Димитър Иванов.

✓ Меркел призовава: Моля ви, стойте си вкъщи! Предстоят ни много тежки месеци!

Ангела Меркел предупреди германците, че коронавируса ще продължи да върлува и отправи призив към своите сънародници.

"Така повече не може" - това е заявила Ангела Меркел на закрито заседание по повод бързото разпространяване на коронавируса в Германия.

Медиите я цитират и със следните думи: "Предстоят ни много, много тежки месеци".

"Моля Ви, стойте си вкъщи". Това предупреждение идва само ден, след като в редовния си подкаст германската канцлерка повтори призива си отпреди седмица, когато тя настойчиво помоли германците да не пътуват и да ограничат социалните си контакти.

"Моля Ви да се откажете от всяко пътуване, което не е наистина необходимо. От всяко тържество, което не е наистина необходимо. Моля Ви да си стоите вкъщи", призова Меркел и сподели тревогата си от нарастващия брой нови огнища на коронавируса.

"Има огнища, в които броят на инфектираните е толкова висок, че здравните власти не се справят с проследяването на веригите на заразяване", обясни Меркел и подчерта, че "от нашето поведение зависи колко силно и колко бързо ще се разпространява вирусът".

По думите на Меркел, в следващите дни и седмици ще стане ясно какво ни очаква през зимата.

✓ Защо пламват горещите точки около Русия

Цели държави плащат тежка цена заради мераците на либералния Запад да плякоса постсъветското пространство

Трето десетилетие в постсъветското пространство пламтят "горещи точки". Те могат да се групират условно в три типа; огнища, палени едновременно отвън и отвътре, при които външните и вътрешните фактори тежат еднакво; огнища, подпалвани главно отвътре, докато външният фактор е повече съпътстващ, но не и маловажен за техния ход; накрая "самостоятелни" огнища.

Беларус и Украйна са образци на първия тип. В Беларус тече класическа "цветна революция" на Запада срещу Русия, маскирана съответно като борба за демокрация срещу последния диктатор в Европа Александър Лукашенко. От изявление на ръководителя на руската Служба за външно разузнаване Сергей Нарискин стана ясно, Западът е започнал подготовката на сегашните протести доста преди спорно спечеления от Лукашенко президентски вот на 9 август, когато вълненията пламнаха заради основателни подозрения за фалшифициране. С \$29-те милиона, предоставени от САЩ само през 2019-2020 г., се създавали мрежи на независими блогъри и инфоресурси в социалните мрежи, подготвяли се активисти за улични акции, най-перспективните от които са обучавани от американски инструктори в Полша, Литва и Украйна. Според съобщенията Западът вербува момента лица и групи за разпалване на конфликти по етнико-религиозен признак между полското католическо малцинство и мнозинството от православните проруски беларуси. Пак според съобщенията ключова роля в сегашните събития в Беларус играе Вашингтон, макар че предпочита да стои в сянката на Полша, Литва, Украйна, които са на първата линия на "цветната революция". ЕС като верния булдог на Вашингтон застана зад него. На среща в Европарламента Тихановска каза, че "това не е геополитическа революция. Те (протестите) не са проруски и не са антиевропейски. Това е демократична революция".

Спор няма, че това е демократична революция, само че с геополитически замисъл. Английската преподавателка Тихановска или се прави на глупава по заръка на Запада, или наистина е наивна (все пак не е професионален политик). Опровергава я самият генезис на постсъветските процеси. В момента единствено Беларус не е враждебна от кордона от държави, опасали Русия откъм запад и югозапад. И целта на тази демократична безспорно революция е да отмъкне Беларус от Русия (както Украйна преди нея) и така антируският кордон да се уплътни до дупка. А крайния замисъл на русофобските западни стратегии е "цветните революции" по границите с Русия да се прехвърлят и в нея, да ударят и Владимир Путин, за да дойдат на власт в Москва лица (примерно като Михаил Ходорковски), които ще са готови да осребрят отказа от независимата политика и да разпродадат руските богатства на транснационалните корпорации.

Огнището в Беларус обаче бе разпалено и от човека, който иначе се пазеше от него - Лукашенко. След 26 години на власт той явно се чувства господар на държавата си, макар да не притежава нейни активи и бизнеси. През 2004 г. се случват две показателни събития. Ражда се извънбрачният му син Николай, който му става любимец, а парламентът услужливо премахва президентската мандатност, разчиствайки пътя му за власт до гроб. (Лукашенко има още двама по-големи сина от бившата си съпруга). С годините бащата приобщава сина към работата си, всъщност към политиката; води го по паради, различни обществени мероприятия (спортни и други празници и честванията), по политическия събития и дори визити в чужбина. Така в обществото се зароди основателното подозрение, че Лукашенко иска да управлява, докато 16-годишният му любимец Николай израсне, за да поеме държавата. Нищо чудно господарят Лукашенко да смята, че това

му го дължи народът, на когото той е и бацько (бащица). Но вариантът "династия Лукашенкови" няма как да се хареса на когото и да е през 21 век, нормално е за беларусите да звучи обидно дори самото сравнението с династията Ким в Северна Корея.

Лукашенко разпали огнището и с действията си преди изборите. Първата му грешка бе, че предизборно хвърли в ареста някои претенденти, най-вече финансиста Сергей Бабарико, смятан за кандидат, който е приемлив и за Русия, и за демократичните сили в страната. А не беше нужно, защото анкетите сочеха именно Лукашенко като фаворит на изборите. Втората грешка бе, се е полакомил за фалшифицираните 80% гласове за него, за да покаже, че е и бащицата, и господарят на държавата. Само че с тази "съкрушителна" победа си вкара автогол и загуби легитимност пред опонентите си и в чужбина. Докато при едни честни избори, щеше да победи с по-малко гласове, дори и при варианта с балотаж, но по-малкото гласове щяха да му осигурят легитимността и да му спестят главоболията. Шеговито казано, с тези грешки той "делегитимира" и името Лукашенко, защото се е превърнал в един Глупашенко.

И тук стигаме до такъв парадокс. Праведната иначе кауза на демократичната революция в Беларус може да доведе до разрушителен резултат - хаос, безогледна приватизация, обедняване, източване на умове. Докато Глупашенко се бори за един разумен и праведен резултат - да предпази страната от хаоса.

Геополитическият земетръс в Украйна през 2014 г. протече по-сходен начин, макар и с редица разлики. Тук външният фактор бе примамката на Брюксел за асоцииране на страната с ЕС и безвъзвратното ѝ поемане по пътя на евроинтеграцията, а също организираният от САЩ преврат срещу минаващия за проруски президент Виктор Янукович, за да дойдат на власт хора, които да вкарат Украйна в русофобския капан. Но свой дял за този сценарий имаше и самият Янукович и обкръжението му. Три години те лекомислено пропагандираха евроинтеграцията, а когато осъзнаха пагубността ѝ за украинската икономика, дадоха ход назад. Но вече бе късно, капанът бе щракнал. Евродрогата дотолкова бе замътила украинското съзнание, че то възприе закъснялото опомняне на властта не като трезвост и спасителен изход, а като антиукраински и проруски ход. Това едва ли щеше да се случи, ако през 2010-2013 г. властта бе отворила очите на обществото за рисковете от асоциирането и евроинтеграцията. Като цяло вътрешният фактор в Украйна се оказа незрялостта и недалновидността на Янукович.

"Революцията на розите в Грузия през 2003-2004 г и последвалата от нея "кратка" грузинско-руска през 2008 г. също спада към първия тип процеси. Това бе първата "революция", в която стана очевадно едновременното действие на вътрешните и външните фактори в горещите постсъветски точки и зловредната роля на Джордж Сорос. Протестите пламнаха след нечестни парламентарни избори през есента на 2003 г., които оставяха на власт корумпираното и шуробаджанашко управление на Едурад Шеварднадзе (тогава имиджът му от перестройката вече бе непоправимо орфан). Властта му бе отнесена от протестната вълна, финансирана от фондовете на Сорос, които лично бе признал това. Твърди се, че самият той е хвърлил \$43 млн. за отстраняването на Шеварднадзе. Ролята му бе потвърдена и от бившата външна министърка с френски паспорт Саломе Зурабишвили, която сега е държавен глава на Грузия. Така или иначе, през 2004 г. революцията доведе на власт Михаил Саакашвили, момчето на Америка и на Сорос, както и партията му "Национално движение-демократи".

Точно обаче демократичната иначе "революция на розите" предизвика и войната с Русия (вторият външен фактор). За да задоволи нагона на грузинските шовинисти за етнически чиста държава, надъханият Саакашвили бе решил да се саморазправи с регионите Абхазия и Южна Осетия, които основателно искаха по-широка автономия. От античността знаем, че войни и бойни действия не се водят по време на олимпиади. Но на 8 август 2008 г., когато в Пекин бе открита Лятната Олимпиада, Саакашвили нападна Южна Осетия. От този момент този политик стана Наакашвили. Не само защото наруши хилядолетна цивилизационна традиция, а и защото заради него страната му очаквано загуби "кратката" война, както и обозримата възможност да съхрани Абхазия и Южна Осетия. Те обявиха независимост и всъщност тръгнаха по пътя на самата постсъветска Грузия.

Към втория тип огнища следва да отнесем (също условно) армено-азербайджанския конфликт за Нагорни Карабах. Армения на своя глава, без намеса отвън, задейства в края на съветската епоха процеса за присъединяването на намиращия се в Азербайджан арменски анклав Нагорни Карабах. Процесът ескалира до пълноценна война през 1992-1994 г. Международната общност не успя да регулира конфликта, но безплодната ѝ намеса не бе вредна. Но сега с неочакваната турска намеса на страната на Азербайджан тлеещият иначе конфликт се разгаря в опасен мащаб. Той може да прерасте не само в геополитически сблъсък между различните играчи (на първо време между Русия и Турция), но и в цивилизационен сблъсък между християнския и мюсюлманския свят.

Чеченският конфликт също започна по своя чисто вътрешна логика заради местния сепаратизъм. Западът го подкрепяше, но повече с намигане, отколкото реално. Докато радикалният ислям пряко се намеси там в лицето на терористи, командвани от саудитеца Хатаб. И загуби, защото самите чеченци не желаеха страната им да бъде като Саудитска Арабия или Афганистан.

Средноазитската Киргизия спадат към последната група "горещи точки" в постсъветското пространство - почти без намеса отвън. Наскоро Киргизия преживя поредния политически трус сред анулирани парламентарни избори, белязани с купуване на гласове и други нередности. Президентът Сооронай Жеенбеков е третият държавен глава, който бе свален от бунтове. Преди него Курманбек Бакиев се отиде от размирици заради корупцията, а "революцията на лалетата" отнесе заради нечестни избори и първия президент на независима Киргизия Аскар Акаев. "Това е същинска кланова и родоплеменна система, която в условията на демокрацията, а тя там наистина съществува, през цялото време възпроизвежда такива сътресения". Към това обяснение на известния руски политолог Фьодор Лукиянов едва ли може да се добави нещо много по-съществено.

Към този тип спада и Таджикистан. През 1992-1997 г. той преживя гражданска война на религиозна основа без значима международна намеса.

Изводите се налагат от само себе си. Налице са вътрешни причини за огнищата на постсъветските сътресения като нечестни избори плюс други обективно протичащи процеси като корупция, социално разслоение, етнически и религиозни амбиции. За тях "се закача" външният фактор, който обаче преследва свои корисни и в повечето случаи разрушителни цели. Главната цел на САЩ и Запада не е демокрацията като такава, а като механизъм, чрез който да ударят Русия, да я накажат и сатанизират заради независимата ѝ политика, превръщайки я едва ли не в цивилизационен враг. И така да разширят сферата на своите интереси. Отговорът дали са успели не е еднозначен, защото западните санкции ощетяват Русия, но като цяло Путин не клекна с отказ от независимата политика.

Еднозначни обаче са вредните последици от западната намеса. Украйна загуби Крим, на път е загуби и част от Донбас. По данни на ООН за 2017 г. 60% от населението на Украйна се е намирало под прага на бедността, което не е случайно заради деиндустриализацията на икономика в хода на евроинтеграцията. По-рано този месец бившият депутат Алексей Журавко написа във Фейсбук, че страната му е нагледен пример за колониалната политика на Запада. "По плана на САЩ Украйна трябва да се развива по типа на латиноамериканските аграрни икономики с ниско равнище на образованието и масова нищета", писа той. Янукович бе заменен от Петро Потрошенко, който здравата потроши станата си и нищо чудно да остане в историята като ПоТрошенко.

За Молдова по данни за 2018 г. почти четвърт от населението е абсолютно бедно и всяка година почти 30 000 трудоспособните граждани напускат страната в търсене на препитание навън. В Грузия за времето 2010-2014 г. бедността е обхващала 69% от населението, а през 2018 г. всеки пети жител е под чертата на абсолютната бедност.

Постсъветското пространство плаща твърде скъпо за "цветните революции" и враждата на либералния Запад срещу нелиберална, но консервативна и все пак номинално демократична Русия.

Мениджър

✓ Индексът на икономическата активност достигна най-ниското си ниво от 2009 г. насам

Индексът на икономическата активност, изчисляван от Министерството на финансите, се е понижил до -1,46 към края на второто тримесечие и до -2,4 към края на третото тримесечие, съобщиха от ведомството. Стойността му се влошава още повече в сравнение с края на първото тримесечие на тази година, когато той беше -0,43.

Това е най-ниската стойност на този показател за последните 11 години. За сравнение исторически най-ниската стойност на индикатора беше регистрирана през 2009 г. по време на глобалната финансова криза, когато той беше почти -3.

Индексът ИИА на икономическата активност се базира на 15 макроикономически променливи, измерващи измененията както във вътрешната, така и във външната среда. Някои от тях са дългосрочни, а други циклични – с което се получава осреднен резултат. Сред променливите са приходи от ДДС, натоварване на производствените мощности, строителна продукция, междинна цена на петрола и други.

Оценката за ИИА през третото тримесечие на 2020 г. показва задълбочаване на спада, вследствие на влошаване на всички включени променливи. Различната динамиката на БВП и ИИА през третото тримесечие спрямо предходното (за разлика от ИИА, оценката за БВП се подобрява) се дължи на същественото отклонение на БВП от средната през второто тримесечие, което не беше изцяло отразено в ИИА. През третото тримесечие, когато наличните данни обхващат повече информация за влиянието на пандемията върху икономическата активност, ИИА ще продължи да намалява и да се отдалечава от средната си стойност, която за периода от 2015 г. до края на 2019 г. се колебаеше между -0,5 и 0,5.

✓ Износът на българско лавандулово масло ударно расте въпреки кризата

Износът на българско лавандулово масло продължава да нараства, въпреки кризата, показват данни на Министерството на земеделието, храните и горите. През цялата 2019 г. са били изнесени 106 тона масло, докато само за първите 8 месеца на 2020 г. износът е вече 160 тона. Това показват данни, предоставени от ресорния министър Десислава Танева в отговор на въпрос на депутата Георги Стоилов.

За сметка на това обаче износът на розово масло и розова вода се регистрира спад – износът от януари до август 2020 г. е 20,3 тона, докато през 2019 г. той представлява цели 52,5 тона.

През 2019 г. предприятията у нас са произвели общо 208 тона етерични масла, което е 2,5 пъти повече в сравнение с година по-рано.

През последните няколко години България трайно вече се позиционира като най-големият производител на лавандула в света, като изпреварва Франция – първо поради проблеми с болести на растението, а после и поради по-ниските разходи за труд. „България беше най-големият производител на лавандула и през 70-те на миналия век, сега си върна позицията“, припомня Николай Вълканов, изпълнителен директор на Интелиагро, институт за анализи в земеделието. Това се случва през 2012 г. когато лавандуловите насаждения у нас стават се увеличават 5 пъти до 180 кв. км., писа наскоро Би Би Си.

✓ Над 50% от малките и средни предприятия в Европа обмислят закриване до 1 година

Повече от половината от малките и средни компании от Стария континент (55%) виждат бъдещето си в опасност без съществено подобрение в оборота си и обмислят закриване през следващите 12 месеца в резултат на неблагоприятното въздействие на covid-кризата върху доходите им. Това сочат резултатите от проучване на McKinsey, цитирано от economista.es.

Проучването, проведено през август от консултантска компания между 2200 малки и средни предприятия от пет основни европейски икономики (Германия, Франция, Италия, Испания и Обединеното кралство), отразява дълбокото въздействие на компаниите, които отчитат спад в приходите с около 70%.

Малките и средни предприятия в Италия и Испания са най-засегнати, съответно с 80% и 77%, показващи спад в оборота заради пандемията. Всъщност, 33% от консултираните в Испания посочват, че това намаление е много важно, докато в Италия процентът е 30%, на една линия с Обединеното кралство.

В изследването се посочва, че малко европейски компании са били оптимисти за бъдещето на икономиката и около 80% са описвали настоящата икономическа ситуация като слаба или много слаба, въпреки че се наблюдават дълбоки различия между страните. Ето защо броят на малките и средни европейски компании, които ще преживеят кризата, до голяма степен ще зависи от несигурния бъдещ ход на пандемията и цената, която тя има върху доходите им.

В този смисъл 55% от анкетираните малки и средни предприятия изразяват загрижеността си от риска от затваряне през следващите 12 месеца, ако приходите бъдат стабилни, а ако ситуацията се влоши, с допълнителен спад в продажбите между 10% и 30% около 77% от компаниите биха помислили за закриване до септември 2021 г.

Ако ситуацията се подобри и приходите се увеличат между 10% и 30%, 39% от малките и средни фирми изразяват загриженост относно способността си да продължат с дейността си до септември 2021 г.

11% от анкетираните предупреждават за риска от обявяване на фалит в рамките на период от шест месеца, включително 13% във Франция и 11% в Испания, докато в Италия и Германия този риск се отчита при 10% от участниците в проучването и от 9% от анкетираните малки и средни предприятия във Великобритания.

✓ Европейските страни масово затягат мерките срещу Covid-19

Европейски лидери предупредиха, че предстоят трудни месеци в момент, когато разрастването на пандемията от Covid-19 принуждава властите да налагат нови рестрикции, след като редица страни отчетоха рекорден ръст на инфекциите, а целият континент надхвърли прага от 250 000 починали от заразата, предаде Ройтерс. Правителствата отчаяно се опитват да избегнат пълната карантина, която съдържа инфекция в началото на годината с цената на затварянето на цялата икономика, но трайният ръст на новите случаи ги принуждава неотклонно да засилват контрола, пише БТА.

"Изправяме се пред много, много трудни следващи няколко месеца", заяви на среща с лидери на нейния Християндемократически съюз германският канцлер Ангела Меркел, цитирана от в. "Билд". Въпреки че **Германия** се справя относително добре в сравнение с други държави в Европа, тя също преживя рязък скок на случаите и индексът на бизнес среда Ifo днес отбелязва спад, отразявайки тревогите заради вируса.

В **Испания**, където бяха регистрирани повече от един милион случая на Covid-19, премиерът Педро Санчес предупреди, че страната е изправена пред извънредна ситуация, когато обяви вчера, че се въвежда полицейски час в отделни места и се забраняват пътуванията между областите в някои случаи.

Италия също въведе нови рестрикции, като нареди ресторантите и баровете да затварят след 18.00 ч., затвори кината и фитнес залите и въведе полицейски час в няколко района.

Австрийският канцлер **Себастиан Курц** днес заплаши да наложи карантина като последно средство, ако скокът на случаите на заразата не се успокои, предаде ДПА. Ситуацията в болниците ще определи, дали ще бъде наложена нова карантина, каза Курц.

"Никоя държава в света няма да позволи системата ѝ за интензивна медицинска помощ да стигне до предела на възможностите си", добави Курц. В Австрия възможното претоварване на здравната система е законова предпоставка за налагане на карантина. Страната въведе вчера ограничение от шест души за частни събирания на закрито и от 12 души на открито.

✓ Свив в цените на търговските недвижими имоти повлича и загуби за банките по света

Цените на търговските недвижими имоти се сринаха тази година, след като много хора спряха да работят от офис и бизнесът на търговците на дребно беше нарушен. Това може да доведе до значителни загуби за банките, отбелязва доклад на Oxford Economics, цитиран от Си Ен Би Си.

„По време на предишните икономически свивове загубите по заемите за търговски недвижими имоти бяха „тежки“, като сега се наблюдават притеснителни знаци, че тази тенденция може да бъде повторена заради пандемията от коронавирус“, коментира Адам Слейтър, икономист в Oxford Economics.

В най-лошия сценарий Слейтър прогнозира тези загуби по заемите да „ерозират съществено“ банковия капитал.

„Големият спад на цените (на търговски недвижими имоти) обикновено води до големи загуби за банките. Отписванията на заемите в сектора допринесоха значително за общите банкови загуби през последните години“, отбелязва той.

По време на световната финансова криза през 2008 г. загубите по заемите за търговските недвижими имоти са били между 25% и 30% от общите отписани заеми в САЩ.

При настоящата криза рисковете изглеждат най-високи в САЩ, Австралия и части от Азия, като например Хонконг и Южна Корея. В тези страни цените на търговските имоти вече вървят надолу, особено в Хонконг. В Сингапур наемите на офиси отчитат най-големия си спад от 11 години през третото тримесечие.

Според индекса на Oxford Economics за световните цени на търговските недвижими имоти, проследяващ седем големи пазара, в момента се наблюдава спад на цените с 6% спрямо предходната година.

„Може ли кризата с коронавируса, чрез сектора на търговските недвижими имоти, да доведе до дългосрочни проблеми в банковата и финансовата система? Ние смятаме, че това е сериозна възможност“, коментира Слейтър.

„В момента хотелите работят при много ниска степен на заетост, търговските обекти отчитат по-малко посещения на клиенти, а много офиси са затворени или работят с малко хора. При тези условия ходите от наем са поставени под сериозно съмнение“, добавя той.

В доклада си от Oxford Economics са анализирали 13 водещи икономики, като са установили, че отписванията на 5% от заемите се равняват на загуба между 1% и 10% от първичния капитал на банките – техният основен източник на финансиране заедно с печалбите и собствения капитал.

✓ Новата петилетка на Китай може да превърне страната в най-голямата икономика още следващото десетилетие

Президентът на Китай Си Дзинпин даде началото на четиридневно заседание, на което ще бъде разработен планът за икономиката на страната през идните пет години и ще бъдат определени целите за развитие до 2035 година. Това се случва само няколко дни преди президентските избори в САЩ, които по един или друг начин ще излъчат държавен глава, противопоставящ се на възхода на Китай, пише Блумбърг.

Очаква се 14-ят петгодишен план за социално и икономическо развитие на страната да бъде насочен към икономическа самодостатъчност, технологични иновации и по-чиста околна среда.

Ако китайската икономика, която вече се възстановява бързо от шока от пандемията, успее да задържи траекторията си на растеж от последните години, тя може да задмине американската икономика в рамките на следващото десетилетие. Същевременно с това потенциалът за още по-дълбок разрыв между Вашингтон и Пекин принуждава Си да ускори плановете си за изграждане на защитна стена около Китай, която да предпази страната от сътресенията на световната икономика.

„Това отразява реалистичната оценка на Пекин на настоящия глобален климат. Самодостатъчността опира до изграждането на определени вътрешни капацитети чрез инвестиции в научноизследователската и развойната дейност и иновации – необходима предпазна мярка срещу външната несигурност“, коментира Фред Ху, основател на базирания в Пекин Primavera Capital Ltd.

„Това обаче не означава, че Китай ще се откаже от дългогодишната си политика на „отворени врати“ и ще се фокусира само върху вътрешния пазар“, добавя Ху, който преди е работил в Международния валутен фонд и Goldman Sachs.

Си и други висшестоящи представители на китайската комунистическа партия настояват, че страната ще се отвори още повече за чуждестранен капитал и конкуренция. В реч в Жънджън този месец Си заяви, че иска „нова отворена икономическа система“.

„Фокусът върху насърчаването на вътрешното потребление няма да бъде сигнал, че Китай затваря вратите си за света. Ние очакваме новият план да окуражи двупосочната търговия и да промотира търговията на услуги“, казва икономистът на Блумбърг Чан Шу.

За сметка на това предходната стратегия „Произведено в Китай 2025“ загуби пара, след като администрацията на Доналд Тръмп наложи редица санкции на водещи китайски компании и създаде притеснения в Европа относно използването на оборудване на телекомуникационния гигант Huawei.

В редица столици, от Вашингтон до Канбера, се чуват призови за ограничаване на достъпа на Китай до стратегически технологии. Агресивната политика на Тръмп срещу Китай се радва на подкрепа както сред републиканците, така и сред демократите, като китайските официални лица се опасяват, че Джо Байдън би могъл да бъде още по-ефективен в обединяването на съюзниците на САЩ срещу Пекин.

„По тази причина ние очакваме новият план да не бъде толкова конкретен, колкото предходния, тъй като планът „Произведено в Китай 2025“ донесе много проблеми на Пекин и допринесе за засилването на опозицията в САЩ“, коментира Чен Шиву, директор на Asia Global Institute към Хонконгският университет. „Очаквам фокусът да бъде върху по-обща насоки и да няма много конкретика“, добавя той.

Представителите на Китай от доста време казват, че това, което е добро за страната, е добро и за света. Тези дни говорителят на китайското външно министерство Жао Лидзян цитира пред журналисти доклад, че една трета от печалбите на германският автомобилостроител Mercedes Benz AG за последното тримесечие са дошли от Китай и че боксофисът в страната е генерирал приходи в размер на близо 2 млрд. долара от началото на годината, задминавайки за първи път САЩ, след като пандемията от COVID-19 доведе до продължително затваряне на редица кинозалони в Америка.

Според Жао това е доказателство, че огромният пазар на Китай ще генерира „устойчив тласък на китайския и световния икономически растеж“.

Неговите думи намират потвърждение и в прогнозите на Международният валутен фонд. Изчисленията на Блумбърг въз основа на последния доклад на МВФ показват, че Китай ще бъде най-големият двигател на икономически растеж в света през идните години.

Освен това, Китай е единствената водеща икономика, която се очаква да отчете ръст през тази година.

Въпреки това броят на страните, които гледат на китайските технологични компании като на опасност за националната сигурност, расте. Световните компании също така преразглеждат зависимостта на веригите си за доставки от Китай на фона на обвинението за принудителен труд на малцинството на уйгури от китайската провинция Синцзян и китайските политики за Хонконг.

Тази международна опозиция обаче кара Китай да потърси растеж от вътрешния си пазар. До момента американските мита и санкции не са довели до съществена промяна в поведението на Пекин. Страната поддържа списък с чуждестранни компании, опериращи на нейна територия, които при нужда могат да бъдат санкционирани в отговорен удар срещу други страни, като наскоро Пекин предприе мерки срещу австралийския износ.

По-координираните усилия на Вашингтон обаче могат да обединят САЩ, Европа, Япония и другите американски съюзници в общ фронт срещу Китай, който да тласне страната към изолация.

Цели за растеж

През последните години петгодишните планове, наследство от плановата икономика на Китай, са фокусирани върху индустриалното реструктуриране и поддържането на средни до високи нива на растеж. Държавните медии в страната съобщават, че Китай вероятно ще понижи целта си за растеж на брутния вътрешен продукт за петилетката като част от пренасочването на икономиката към висококачествен растеж. Макар че решенията ще бъдат обявени след четириднешното събрание, целият план ще бъде публикуван едва на годишната парламентарна сесия през март.

„Засилването на вътрешния пазар, но и запазването на ползите от глобализацията, или т. нар. „двойна циркулация“ е основната цел на китайските представители. Тя ще бъде трудна за реализация на фона на агресивната реторика срещу Китай, която няма да спре скоро“, казва Уанг Тао от UBS Group AG в Хонконг.

„Китай е изправен пред по-предизвикателна външна среда за развитие. Занапред Китай ще трябва да бъде по-амбициозен по отношение на вътрешната си реформа и отварянето на икономиката“, добавя тя.

✓ Европейските борси започват седмицата в червената територия

Основните индекси на водещите фондови борси в Европа регистрираха понижения в понеделник, след като Италия и Испания въведоха нови мерки за ограничаване на разпространението на коронавируса, докато германският софтуерен гигант SAP разочарова с прогнозата си за 2020 г.

Общият европейски индекс STOXX 600 записа спад от 2,56 пункта, или 0,71%, до 359,94 пункта. Немският бенчмарк DAX се понижи с 285,26 пункта, или 2,26%, до 12 360,49 пункта. Водещият индекс на Лондонската борса FTSE 100 изтри 20,08 пункта от стойността си, или 0,34%, достигайки ниво от 5 840,2 пункта. Френският показател CAC 40 е понижи с 29,7 пункта, или 0,61%, до 4 879,94 пункта.

Акциите на най-скъпата европейска технологична компания SAP се сринаха с 18,25%, регистрирайки най-лошият си спад от 24 години насам, докато общият технологичен индекс SX8P се понижи с 5,54%. Това се случи, след като компанията понижи прогнозата си за печалба за 2020 г. на фона на смесени резултати през последното тримесечие. Фирмата отчет спад на приходите за последното тримесечие с 4% до 6,54 млрд. евро и понижение на оперативната печалба с 12% до 1,47м млрд евро. За цялата година новата прогноза на компанията е за печалба от 8,5 млрд. евро, което е с 200 млн. по малко от предходната прогноза.

Междувременно Италия разпореди от вчера до 24 ноември баровете, ресторантите и кафенетата да не обслужват клиенти след 18 часа и затвори спортните зали, обществените басейни, игралните зали, кинозалоните, театрите и спа центрове. Испанският премиер Педро Санчес за втори път обяви национално извънредно положение, като правителството ще използва мярката, за да обяви полицейски час в цялата страна от 23:00 часа до 6:00 часа.

В събота Европа стана втория регион след Латинска Америка, отчел над 250 хил. смъртни случая от COVID-19, сочат данни на Ройтерс.

Акциите на петролните гиганти Total и Royal Dutch Shell поевтиняха с 1,41% и 1,14%, след като цените на петрола се сринаха с близо 35 на фона на притесненията, че нарастващият брой на заразените с коронавирус в Европа и САЩ ще се отрази негативно на търсенето на суровината.

Седмичен спад на Уолстрийт

Основните индекси на Нюйоркската фондова борса регистрираха смесени резултати в петък, докато вниманието на инвеститорите остана насочено към преговорите за икономически стимули в САЩ,

Промисленият индекс Dow Jones се понижи с 28,09 пункта, или 0,1%, до 28 335,57 пункта. Широкообхватният показател Standard & Poor's 500 напредна с 11,9 пункта, или 0,34%, до 3 465,39 пункта. Индексът на високотехнологичните дружества Nasdaq се повиши с 42,28 пункта, или 0,37%, до 11 548,28 пункта.

„Смятам, че всички са в режим „изчакай и виж“. Преговорите за икономическите стимули вървят напред-назад, като реален напредък не се вижда“, коментира Майк Кац от Seven Points Capital.

Dow и S&P 500 прекратиха серията си от три поредни седмични повишения, докато Nasdaq записа първи седмичен спад от пет седмици. За седмицата S&P 500 се понижи с 0,5%, докато Dow и Nasdaq отчетоха спад от 0,95% и 1,1%.

В петък финансовият министър на САЩ Стивън Мнучин заяви, че председателят на Камарата на представителите Нанси Пелоси не отстъпва по редица въпроси, свързани с пакета от фискални стимули в САЩ. „Ако тя е готова на компромис, ще има сделка. Ние постигнахме напредък по доста въпроси, но още има много, по които е нужна повече работа“, коментира той.

Междувременно акциите на Intel поевтиняха с 10,6%, въпреки че финансовият отчет на фирмата за тримесечието отговори на повечето очаквания на анализаторите. Компанията обяви печалба от 1,11 долара за акция, отговаряща на прогнозите на анализаторите и приходи от 18,3 млрд. долара спрямо прогноза от 18,26 млрд. долара. Приходите от бизнеса ѝ с центрове за данни обаче бяха по-ниски от прогнозираното.

Спад в Азия

Водещите азиатски борсови индекси записаха понижения в понеделник на фона на нарастващия брой на случаите на заразни с COVID-19 в САЩ и Европа, пише Маркетоуч.

Водещият индекс на Токийска фондова борса Nikkei 225 се понижи с 22,25 пункта, или 0,09%, до 23 494,34 пункта.

В континентален Китай бенчмаркът Shanghai Composite отчете спад от 26,88 пункта, или 0,82%, до 3 251,12 пункта, докато по-малкият показател Shenzhen Composite напредна с 11,51 пункта, или 0,52%, до 2 212,07 пункта. Хонконгската борса остана затворена заради празник.

Южнокорейският бенчмарк Kospi записа спад от 16,9 пункта, или 0,72%, до 2 343,91 пункта.

В Австралия индексът ASX 200 се понижи с 11,4 пункта, или 0,18%, до 6 155,6 пункта.

У нас

Индексите на Българската фондова борса (БФБ) регистрираха повишения в ранната търговия. Основният индекс SOFIX отчете ръст от 0,49 пункта, или 0,11%, до 427,56 пункта. BGBX40 напредна с 0,27 пункта, или 0,28%, до 97,80 пункта. BGTR30 се повиши с 0,86 пункта, или 0,18%, до 484,54 пункта. BGREIT записа ръст от 0,15 пункта, или 0,11%, до 136,15 пункта.

Cross.bg

✓ **Вълчев: Вярваме, че присъствено обучение е най-доброто**

„Най-лесно е да затворим училищата. Правим го централно, жертваме качеството на образование, увреждаме психиката на децата, караме родителите да стоят въщи. Избрахме обаче варианта да се действа локално, за да има максимум присъствено обучение, защото вярваме, че то е най-доброто". Това обяви образователният министър Красимир Вълчев в студиото на „Здравей, България".

Към момента има заразени с COVID-19 469 ученици и 453 учители. „Прави впечатление, че учителите са много повече като процент. Те се заразяват много по-често и стигат до симптоми и боледуване", каза още той. И допълни: „Системата на образованието не е изолирана от това, което се случва в страната".

„Дори да се стигне до частичен учебен план, нашата цел е да има максимално присъствено обучение. Най-лесно е да затворим всички училища, но това означава да жертваме правото на децата на образование", категоричен бе Вълчев.

По думите му към момента няма лесни решения, но има прагови стойности, които са подадени от министъра на здравеопазването. „Ако 15% от учениците или учителите в едно училище отсъстват поради симптоми като тези на COVID-19, училището се затваря. Респективно - 20% от паралелката", припомни министърът.

Той обяви, че в последните седмици има повишение на броя на отсъстващите ученици, които кихат и кашлят. Учителите ги връщат и ги отбелязват. „Целта е вместо да затворим 10% от общините или областите, да затворим училища там, където има проблем. В момента се въздържа от централно затваряне на училища", подчерта още Вълчев.

„Преобладаващите настроения към момента са за присъствено обучение, но те много лесно се променят, когато има 1-2-3 заразени, не дай Боже и починали", допълни той.

„На ниво държава не предвиждаме цялостно преминаване на обучение в електронна среда. Вероятно ще стигнем дотам, ако ситуацията с COVID-19 се усложни значително или в седмиците на сезонните грипни вируси", категоричен бе образователният министър.

✓ **Проф. Витанов: 70 хиляди заразени в края на ноември е оптимистична прогноза**

Какви са сценариите за разпространението на заразата?

„Оптимистичната прогноза за ноември месец е 68 500 регистрирани COVID-19 случая. Както знаете обаче, оптимистичните прогнози се надхвърлят. Според мен има числа и карти, които не бива да се показват, за да не се паникьосват хората. Ситуацията вече е трудно контролируема, над 2000 случая на ден са сериозна тежест за здравната система". Това заяви в студиото на „Здравей, България" математикът на Националния оперативен щаб проф. Николай Витанов.

Специалистът обясни, че при достигане на тези 68 500 случая, 8000 легла за COVID-19-болни все още ще бъдат достатъчни. Притеснително е базовото репродуктивно число, което вече е 1,56 - т.е. 100 души оздравяват, 156 души се заразяват, посочи проф. Витанов.

"Сега активни са де факто 160 000 случая - 20 000 активни по официална статистика, умножени по 8. А средно един такъв човек е контактен със 7-8 души. Реално заразените в страната са около 320 хиляди души, като официалните регистрирани са около 40 хиляди", обясни математикът.

Той коментира и наложените в страната мерки срещу разпространението на заразата. "Мярката за маските навън е по-скоро добра", заяви проф. Николай Витанов.

„Дори да бъдат наложени и по-строги мерки, ще са нужни няколко седмици преди това да има ефект. И всичко това при положение, че никой не излиза от дома си. А това е невъзможно. Трябва да внимаваме с контактите между хората в затворените пространства", напомни още веднъж специалистът.

Проф. Витанов изрази мнение, че присъственият старт на учебната година не е бил грешка. Важно според него е учениците да използват предпазни средства, а учители да се пазят.

✓ **Милен Велчев: Бюджет 2021 не е антипандемичен, а предизборен**

Не завиждам на следващия финансов министър, защото той ще трябва да предложи редица непопулярни мерки за излизане от една такава дългова спирала. По този начин бившият финансов министър Милен Велчев коментира в студиото на БТВ „Тази сутрин" заложените повече пари за образование, здраве и социална политика в проекта за държавен бюджет за 2021 година.

По думите му всички страни в момента планират извънредни разходи, но въпросът е какви. Това, което ме притеснява в този бюджет, е ударението върху социалните разходи и то не толкова тези, които са свързани с преодоляване на пандемията, колкото залагането на една степен по-високи разходи за години напред. Говоря за увеличението на пенсиите, в частност на ниските пенсии, с до 20%. Това предстои да видим доколко е устойчиво и какви мини ще заложи за следващото правителство, което и да е то.

По отношение на пенсиите той отбеляза, че много по-ниския процент, с който се вдигат по-високите от тях руши стимулите за пълноценно участие в осигурителната система.

Друга критика са детските надбавки за всички семейства, заложена в този бюджет. Социалната политика и социалните помощи са предназначени за нуждаещите се.

Увеличаването на заплатите в публичния сектор не бива да изпреварва ръста на заплатите в частния сектор, защото по този начин се източват жителни сили от частния сектор, на който разчитаме да повдигне икономиката и да ни извади от кризата, заяви бившият финансов министър.

Според бившият финансов министър има основание да бъде предложена хипотезата, че сегашният бюджет, не само че не е антипандемичен, но и предизборен.

Опитът на няколко български правителства през изминалите години, че такива извънредни предизборни харчове, особено в социалната област не носят резултати. Нека напомня примера на правителството на Иван Костов, което увеличи непланирано с 20% в последната година на управлението си пенсиите. Това съвсем не доведе до добри резултати за него. Подобен беше опитът на правителството на Тройната коалиция, коментира Велчев.

Милен Велчев коментира и досегашната помощ за най-засегнатите от COVID кризата сектори. Мярката 60/40 продължава да действа, като за най-засегнатите сектори като туризма тя е дори 80/20. Тя помага на тези, които все пак имат перспективи да оцелеят. Друг въпрос е как се администрира тази мярка, защото само няколкостотин милиона са похарчени от началото на пандемията, след като очакванията бяха за повече от милиард. Това показва, че фирмите или нямат доверие на правителството, че тази мярка може да бъде приложена, или административните изисквания към тях са толкова високи, че те не могат да отговорят на тях.

Според него ново затваряне на бизнесите няма да доведе до нищо блестящо, но трябва да гледаме и от добрата страна на монетата. Когато излезем от кризата, ще има възможност за нови инвестиции в по-перспективни отрасли. Сред отраслите на икономиката на бъдещето той определя зелена енергетика, производство на електромобили и всичко, което е свързано с информационни технологии.

✓ Financial Times: Събитията в България и отношенията на Борисов с Меркел са проблем за целия ЕС

Вестник „Файненшъл таймс“ публикува статия, в която се казва, че ЕС прилага двойни стандарти в отношението си към България, Ангела Меркел и ЕНП поддържат Борисов заради партийните си интереси, затварят си очите за корупцията в България и това поставя на изпитание ЕС.

Ето статията с малки съкращения:

„Протестите в България срещу всеобхватната корупция разкриват конфузната ситуация около нещо, което ЕС сам е провъзгласил - че ще държи сметка на правителствата, които подкопават върховенството на правото. Но докато институциите в Брюксел и някои западноевропейски страни често критикуват властите в Унгария и Полша, към България демонстрират много по-мекото отношение. Този двоен стандарт може да повлияе на идеята за фонда за възстановяване на ЕС в размер на 750 млрд. евро, предназначени за противодействие на икономическите ефекти от коронавирусната пандемия.

Това е и съзнателен политически избор на дясноцентристките европейски лидери и партии, преди всичко на германския канцлер Ангела Меркел и нейните управляващи християндемократи. Бойко Борисов, българският министър-председател, превърна в свой приоритет поддържането на близки отношения с г-жа Меркел още от 2009 г., когато започна първият от трите му мандата на поста.

Има и друга сметка, която Меркел и нейните десноцентристки съюзници в ЕС си правят. Партията на Борисов - ГЕРБ, дава гласове в Европейския парламент за Европейската народна партия, която включва и ХДС на г-жа Меркел. Дългогодишната доминираща роля на ЕНП в Европейския парламент се топи и тя се нуждае от цялата подкрепа, която може да намери. ЕНП се хвърли да защитава Борисов, противопоставяйки се на резолюцията на Европейския парламент, която осъди корупцията и демократичното отстъпление в България.

Усилието ѝ обаче се провали и резолюцията беше приета. Като знак за дискомфорта от про-Борисовата линия на партията шестима евродепутати от ЕНП подкрепиха документа и 24 се въздържаха. И все пак беше ясно къде стои ЕНП като цяло. За протестиращите в София подкрепата за правителството на Борисов от други европейски столици е деморализиращ спектакъл.

Редица смели български юристи, граждански активисти, журналисти и политици от малки партии правят всичко възможно, за да привлекат вниманието към проблема с корупцията, понякога излагайки се на значителен риск. Но точно когато се нуждаят от ЕС - да подкрепи собствените си принципи, те чуват малко или нищо.

Мащабът на българската корупция отдавна не е под въпрос. В последната си оценка на инвестиционния климат в България Държавният департамент на САЩ посочи: „Корупцията е ендемична, особено при големи инфраструктурни проекти и в енергийния сектор“.

Според доклад от Центъра за изследване на демокрацията в София от миналата година най-малко 35% от договорите за обществени поръчки включват корупционни практики.

Transparency International, която следи борбата с корупцията в света, поставя България на най-ниско място сред 27-те страни в ЕС по своя индекс за възприемане на корупцията.

Българската корупция не е изключително политическо явление. Това е мрежа от непрозрачни връзки между политическия свят, публичната администрация и мощните бизнес интереси, които завзеха контрола върху големи части от българската икономика през 90-те години. Тези мрежи от своя страна замърсяват безпристрастното прилагане на закона.

Българският проблем се превръща в неудобен тест за ЕС, който се опитва да се придвижи напред с фонда за възстановяване от 750 млрд. евро. Според първоначалния проект за нетното разпределение на парите от него България ще получи 11,7 млрд. евро или малко под 20% от националния си БВП.

Някои правителства в Северна Европа искат да се орежат средствата за държави, които нарушават върховенството на правото и демократичните ценности. Съвсем правилно те подчертават, че колкото по-слабо е прилагането на закона, толкова по-голям е рискът да процъфтят шуробаджанащината, липсата на прозрачност и други злоупотреби, когато правителствата започнат да разпределят европейските средства.

ЕС със сигурност ще се сблъска с различни опасности през следващите години, но корупцията може да се окаже най-голямата от всички."

✓ Теми и гости в сутрешните блокове на телевизиите

БНТ, „Денят започва“

- Готови ли са учителите, учениците и родителите за преминаване към онлайн обучение? Разговор със заместник-министъра на образованието Таня Михайлова;
- В условия на пандемия - ще издържи ли здравната система. Какви са силите на лекарите и възможностите на болниците? Гост: проф. Генчо Начев;
- На живо от Испания: Извънредно положение до май догодина. Какво трябва да знаят сънародниците ни и пътуващите до страната?;
- Как пандемията се отразява върху психичното здраве на българите?;
- Защо една спирка на градския транспорт в столичния квартал „Люлин“ е обирана 4 пъти. Ще ви покажем на живо;

Нова телевизия, „Здравей България“

- Още две учителки от Североизточна България - жертви на коронавируса;
- Кога и при какви условия училищата ще преминат към онлайн обучение. Гостува образователният министър Красимир Вълчев;
- Колко заразени с COVID-19 ще има през месец ноември? Прогнозата на математика на Оперативния щаб професор Николай Витанов;
- „НА ТВОЯ СТРАНА“: Бум на измами при търговия на скъпи стоки в интернет. Как и купувачи, и продавачи се превърнаха в жертви на хакери?

✓ Преглед на печата

Водещи заглавия на първите страници

в. 24 часа - Иван Иванов, шеф на "Български ВиК холдинг": 130 млн. лв. дължат българи за вода;

в. Труд - Директорите затварят училищата;

в. Телеграф - Частният урок чукна 50 лева, мина онлайн;

в. Монитор - Офисът по-опасен от болницата и училището;

Водещи заглавия на вътрешните страници

в. 24 часа - Идва ли редът на полевите болници?;

в. 24 часа - Радев и Захариева договориха 10 нови млади посланици;

в. Труд - Гърция удължи мерките срещу COVID до 8 ноември;

в. Труд - Всяка трета фирма със спад на продажбите;

в. Телеграф - Световни лидери пожелаха бързо оздравяване на премиера Борисов;

в. Телеграф - Българин стана изобретател на 2020 г. в САЩ;

в. Монитор - Състоянието на премиера стабилно, под постоянен лекарски контрол;

в. Монитор - Пандемията оряза с милиард парите от емигрантите ни;

Водещи интервюта

в. 24 часа - Иван Иванов, председател на Управителния съвет на "Български ВиК холдинг" ЕАД: Средната загуба на вода в България е 60%, ще я намаляваме с по 3 пункта на година;

в. Труд - Режисьорът Стефан Командарев пред "Труд": Не коронавирусът докара бедността и социалното неравенство у нас;

в. Телеграф - Д-р Анастасия Стойчева, метеоролог в НИМХ: Сняг скоро няма да има;

в. Монитор - Адриана Стоименова, зам.-министър на труда и социалната политика: Не сме срещу майките, подкрепяме децата с увреждания;

Водещи анализи

в. 24 часа - Това не е "втора вълна" на вируса, това е цунами;

в. Труд - Маските паднаха: Олигарсите взеха властта преди COVID-19;

в. Телеграф - Имитациите може да са здравословни, но са си ментета;

в. Монитор - Белите знаменца на доцент Мангърров.

✓ Предстоящи събития в страната на 27 октомври

София

- От 09.10 ч. VI-18 търговски състав на Софийския градски съд ще разглежда делото за регистрация на политическа партия „Републиканци за България“.
- От 09.30 ч. онлайн ще се проведе конференция на тема "Как да подготвим НАТО и страните членки за бъдещите предизвикателства".

- От 09.30 ч. . в Бест Уестърн Плюс Хотел Експо, София, бул. Цариградско шосе, № 149 ще се проведе научна конференция „Земеделие и снабдяване с храни : пазари и аграрни политики".
- От 11.00 ч. Националният съвет за тристранно сътрудничество ще проведе онлайн заседание.
- От 13.00 ч. в централата на ПП АБВ ще бъде представена книгата „Стратега" на Димитър Пенев.
- От 13.00 ч. онлайн ще се проведе семинар за журналисти по повод Месеца за борба с рака на белия дроб - ноември.
- От 17.00 до 20.00 ч. в къща-музей „Вера Недкова" на ул. „11-ти август" № 2 ще бъде открита изложбата „Следи в материята".
- От 18.00 ч. в централното фоайе на Националната библиотека ще бъде представена стихосбирката „Клонка от мирта" от Елисавета Шапкарева.
- От 19.00 ч. от Министерски съвет ще тръгне факелно шествие в памет на децата, жертви на „деинституционализацията".

***

Бургас

- От 9.00 ч. в зала „Бойчо Брънзов" ще се проведе редовно заседание на Общинския съвет.
- От 11.00 ч. в зала „Петя Дубарова" в Културен център „Морско казино" ще се проведе информационна среща в рамките на проект АСФ/357 „Визуална комуникация и идентичност".
- От 19.00 часа в Клуб „Модерен театър" на ул. „Милин Камък" № 1 ще бъде прожектиран филмът „Берлин Александерплац" в рамките на Международни кино-литературен фестивал „Синелибри".

***

Благоевград

- От 10.00 ч. в зала 114 (Учебен корпус №1) на ЮЗУ „Неофит Рилски" ще се проведе научна сесия „Култура, медии и културен туризъм по време на COVID-19".

***

Добрич

- От 17.00 ч. на пл. „Свобода" ще се проведе празничен концерт на ученици на СУ „Св. Климент Охридски" по повод Деня на народните будители.

***

к.к. Кранево

- От 09.45ч. в хотел „Терма Еко" ще се проведе семинар на Фондация „Българска памет", свързан с разпространението на европейските ценности, личностното и социално-образователно развитие на млади хора от България, Сърбия, Република Северна Македония, Албания, Молдова и Украйна.

***

Разград

- От 13.30 ч. в заседателната зала на 11 етаж в Община Разград ще се проведе заседание на Общинския съвет.

***

Стара Загора

- От 17.30 ч. в зала „П.Р. Славейков" сградата на Общината ще се проведе обществено обсъждане на новия Генерален план за организация на движението в града.
- От 18.00 ч. в залата на първия етаж на РБ „Захарий Княжески" ще се проведе оперен концерт на Полина Влахова.
- От 18.00 ч. в Кукления театър ще се играе „Малката русалка" по Андерсен.
- От 19.00 ч. в Драматичния театър ще се играе „Да се провреш под дъгата" от Георги Марков.

***

Хасково

- От 10.00 ч. на полевия учебен полигон „Корен" край града президентът и върховен главнокомандващ на Въоръжените сили Румен Радев ще присъства на деня за демонстриране на способности на тактическо учение „Балканска стена 20".

Всички досегашни броеве на "ЕЖЕДНЕВЕН МЕДИЕН МОНИТОРИНГ" от началото на 2020 г. до днес може да намерите на адрес: <http://bica-bg.org/?p=5966> В секция МЕДИИ/ЕЖЕДНЕВЕН МЕДИЕН МОНИТОРИНГ на уебсайта ни е запазен и пълен архив на изданията от 2011 г. до 2019 г.